NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
APR 29
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 16 (1574) 1980 | NELJAPÄEVAL, 17. APRILLIL — THURSDAY, APRIL 17 | XXXI aastakäik

Pidulik moment Soomepoiste lipu õnnistamisel. Õnnistab praost Oskar Puhm, lipuvalves (vasakult) Paul Toomsalu, Edgar Marten — abiesimees, Aleksander Joutsi. Foto — Elna Kungla

Soomepoiste lipp õnnistati

Soomepoiste Klubi lipu õnnistamine Eesti Ev. Luteriusu Peetri kirikus toimus pühapäeval, 13. aprillil.

Lipud sisenesid pühakotta — I. Tõrmaküla — Soomepoiste lipuga, Veikko Lilj — Suomen Aseveljien lipuga ja J. Vihma trikoloriga. Järgnesid soome ja eesti relvavendade saadikud ning lõpuks praost O. Puhm. Orelilt helises Sibeliuse „Finlandia".

See pani hinges helisema „Seiske kui tammed tuules. Ära iial anna alla ja ka üksinda võitle kui lipumees...

K. Kadak süütas langenute mälestuseks küünla ja Linda Tiido uhiuues Kadrina Ilumäe rahvarõivas — asetas punased roosid mälestustahvli ette. Nii olid pärjatud kõik hauad, ka nende omad kelle kääpad jäid kadunudks.

K. Kadak algas oma kõnet sõnadega, et iga sõjaväe ülema siht on kuidas minimaalsete kaotustega lahingutulest välja tulla. Meie kaotasime palju, ei president ega keegi osanud arvata, mis ees ootab. Paljud noormehed järgnesid sakslaste mobilisatsioonile ja võitlesid idarindel. Meie süda tuksus enam Soomele. Võitlema pidi ja kõik armastasid oma kodumaad, Eestit. Ta meenutas vabatahtlike meeste rivi, kes raekoja eest sammus Tallinna sadamasse Soome sõiduks. Tummad inimesed neid vaatlemas kahelpool tänavat. Edasi tervitas ta soomepoisi, aupeakonsul Ilmar Heinsoo poolt ja tänas soomlasi Soome keeles.

Ta nimetas Peetri kogudust koos õpetajaga rügemendi koduks. Noor Puhm oli Soomes nende rügemendi hingekarjane ja on neile tänaseni ustavaks jäänud.

Järgnes A. Viirlaid'i haarav päevakohane luuletus lipu motol „Eesti auks — tuleviku pandiks" mille ette kandis Hilja Viirlaid.

Lipu õnnistamine toimus sõnadega „Meie lehvitame Eesti vabatahtlikke rügemendi lippu üle mandri, üle vee — Eesti auks ja tuleviku pandiks. Jumala isa, poja ja pühavaimu nimel".

Cantate Domino laulis võimsalt,

(Järg lk. 3)

USA olümpiakomitee otsustas mitte minna Moskvasse

President J. Carter saavutas suure sisepoliitilise võidu sellega, et USA olümpiakomitee üldkogu oma koosolekul otsustas mitte osa võtta olümpiamängudest Moskvas. Asepresident W. Mondale apeleeris sportlaste poole väga tungiva üleskutsega.

President lubas sportlastele senisest palju suuremaid toetusi ja tehakse kõige suuremaid ettevalmistusi 1984. a. Los Angelese olümpiaadiks. Kuid juhul, kui president muudab oma keeldu enne 24. maid, siis minnakse Moskvasse.

See otsus teeb Kanada olukorra keerulisemaks. Välisminister Mark MacGuigan lubas valitsuse otsuse teatada selle kuu lõpus. Ontario provints teatas peaminister W. Davisega eesotsas, et Ontario pooldab boikoteerimist. Kuid hääletamisel jäid paljud liberaalid ja uusdemokraadid erapooletuks.

Lisapension tõuseb

Lisapensioni tõstmine umbes 1.3 miljonile pensionärile alates 1. juulist ja kõrge hüpoteegiintressi tõttu hätta jäänud kinnisvaraomanike piiratus ulatuses altamine, olid otsesed hüvitused, mis lubati troonikõnes esmaspäeval toimunud parlamendi avamisel, mille esimeheks on esmakordselt Kanada ajaloos naine — liberaal Jeanne Sauve.

Troonikõnes peegeldub liberaalide kaldumine vasakule valitsuse sekkumisega Kanada majandusse.

Sõjaväeline riigipööre Libeerias

MONROVIA — Väikeses Aafrika riigis Libeerias toimus sõjaväeline riigipööre. Võimu võttis üle tundmatu 28-aastane allohvitser Samuel Doe. President William Tolbert mõrvati. Riigipööre tuli täieliku üllatusena, kuigi on nurinaid seoses inflatsiooniga ja aasta tagasi sai surma rahutustes 41 inimest.

Uued võimumehed tegutsesid kiiresti. Lennuväli ja piirid suleti, endised kõrgemad võimumehed vahistati ja algasid hukkamised. Esimene, kel pea maha löödi oli mõrvatud presidendi poeg. Libeeria asutati Ameerikast välja rännanud vabastatud orjade poolt ja oli üks sõbralikumaid riike USA-le.

EESTLASED, NÕUDKE MOSKVA OLÜMPIAADI JA TALLINNA REGATI BOIKOTTI!

Allpool on toodud kirjanäide Kanada peaministrile, välisministrile, spordiministrile või oma valimisringkonna parlamendiliikmele kirjutamiseks, et Kanada toetaks Moskva olümpiaadi boikotti.

Aidake oma aktiivsusega kaasa, et teostuks Moskva olümpiaadi boikott ja et ei unustataks, et ettenähtud regati asukohas Tallinnas valitseb Vene okupatsioon!

Muutke või täiendage kirja oma soovi kohaselt, kuid saatke Kanada juhtidele oma protest Moskva vastu!

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS

KIRJANÄIDE

To:
The Right Honourable P. E. Trudeau, P.C., M.P.
Prime Minister of Canada
or
The Hon. Mark MacGuigan, P.C., M.P.
The Secretary of State for External Affairs
or
The Hon. Gerald Regan, P.C., M.P.
Minister of Labour and Sport
or
Local Member of Parliament
Dear Sir:

I urge that the Government of Canada do all in its power to ensure that a unified Western boycott of the Moscow Olympics will succeed.

I believe that through the Olympic Games we can effectively show not only the Soviet authorities but also the Soviet people that an invasion of an independent nation such as Afghanistan cannot be tolerated with impunity.

The Olympic Yachting competitions are to take place in Tallinn, the Soviet-occupied capital of Estonia. Participating there would tend to legitimize the Soviet takeover of the Baltic States 40 years ago.

A boycott of the Olympics is the only moral course open for Canada. Through it Canada will be upholding its obligations under the Helsinki accords and other international agreements.

Your very truly,

(All letters can be addressed to the House of Commons, Ottawa, Ont.)

SAATKE KIRJU OLÜMPIAMÄNGUDE BOIKOTI TOETAMISEKS!

Juulikuus peetakse Torontos „Vaba Olümpiaad"

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas otsustas möödunud nädalal korraldada Kanada valitsuse mõjutamiseks suurema aktsiooni, et Kanada toetaks Moskva olümpiamängude boikotti. Kuna Kanada valitsus otsustab Moskva olümpiaadist osavõtmise küsimuse kas aprilli lõpul või mai kuus, peeti tarvilikuks valitsuse juhtivaile isikuile saata hulgaliselt kirju Moskva olümpiaadi boikoteerimise nõudmiseks.

EKN poolt on koostatud kirjanäiteid peaminister P. E. Trudeau'le, välisminister Mark MacGuiganile, tööja spordiministrile Gerald Reganile või oma valimisringkonna parlamendiliikmele kirjutamiseks. Neid kirjanäiteid levitatakse eestlastele ringkirjaliselt ja ühtlasi avaldatakse vastav üleskutse ja kirjanäide käesoleva nädala eesti ajalehtedes, kutsudes eestlasi üles kirjadeaktsiooniga Kanada valitsuse juures mõju avaldama Moskva olümpiaadi boikoteerimiseks. Parlamendi kokkutulekust 14. aprillil alates on parlamendiliikmeile saadetavad kirjad margivabad.

Ühtlasi saatis EKN juhatus käesoleval nädalal pikemalt motiveeritud kirjad kõigile parlamendiliikmeile ja senaatoreile. Eraldi kirjad saadeti peaminister P. E. Trudeaule, välisminister M. MacGuiganile ja töö- ja spordiminister G. Reganile.

EKN üldkoosolek otsustati pidada laupäeval, 26. aprillil algusega kell 9.30 hom. Eesti Majas Torontos. Kõnelejaks praegu aktuaalselt päevakorral olevaist küsimusist otsustati paluda Ülemaailmse Eesti Kesknõu-

(Järg. lk. 3)

T. E. AIANDUSKLUBI

neljapäeval, 24. aprillil 1980
kell 8 õhtul Eesti Majas

A. Haavaniit

„FLORIDAST TAGASI KANADA KODUAEDA".

KÕIK TERETULEMAST!

Timmaz

UUED TÖÖD
27. aprill—10. mai 1980
Gustafsson Gallery, 303 Main Str. N. Brampton, Ont. (Hwy. 10)
Avamine pühapäeval, 27. aprillil kl. 1—5 p.l.
Gallery avatud teisip.—laup. kl. 11—5 p.l. ja pühapäeval kl. 1—5 p.l.

Pühapäeval, 27. aprillil kell 6 p.l. Peetri kirikus
817 Mt. Pleasant Rd.
VAIMULIK KONTSERT
Laulab HELMI BETLEM
Orelil LEMBIT AVESSON
Kavas: Bach, Händel, Pachelbel, Stradella, D'Aquin, Tobias ja Avesson.
Sissepääsuks vabatahtlik annetus.

„KUNGLA" RAHVATANTSIJATE
MAIBALL
avaras uues Furlane Klubis 7065 Islington Ave.
laupäeval, 10. mail algusega kell 6 p.l.
Õhtusöök lauaveiniga ☆ Eeskava ☆ Tants
Miss Esto '80 Kanada valimised
Pääsmed $20.00 isikult — prl. V. Sillart tel. 483-1955 õhtuti.

TORONTO EESTI BAPISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Kaasaegne vaimulik luule Kodumaal
Pühapäeval, 27. aprillil, kell 18.00
Kodumaal ja Siberis loodud eesti vaimulikku luulet loevad Luule Anto, Salme Tamm, Kalle Medri, Henno Kalmes.
Muusikalises osas:
Marika Krabi, Jaan Medri, Kaljo Raid ja Anne Alkok.
KÕIK ON LAHKELT KUTSUTUD!

AINO KURE KLAVERISTUUDIO
ÕPILASÕHTU
Pühapäeval, 27. aprillil s.a. Tartu College'is
310 Bloor St. W. kell 12 päeval.
Pääsmed $1.50

Pensionäride Klubi Tervisvõimlemise Ring
korraldab 29. aprillil 1980 kell 3 p.l.
KEVADISE PÄRASTLÕUNA KOHVI
perenaiste küpsetuskunsti saadustega,
Eesti Maja suures saalis
TULGE KÕIK JA TOOGE OMA SÕBRAD KAASA
Sissepääs $3.00

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
TORONTOS
Pühapäeval, 20. aprillil 1980, kell 6 õhtul
Peetri kirikus, Torontos
SOPRAN
ÕNNE LAIKVE
LAULU KONTSERT
Muusika: Stipendiaatide Kammer Orkester ja laulu-ansambel INGA KORJUSE juhatusel
Kavas: HANDEL, HAYDN, MOZART, SIBELIUS ja LÜDIG
Meditatsioon praost OSKAR PUHM
Pääsmeks kirikukorjandus.

TORONTO EESTI BAPTISTI KIRIKUS
883 Broadview Ave.
pühapäeval, 20. aprillil, kell 6 õhtul
VÄLISMISJONI-ÕHTU
Külalisena New Guinea misjonipõllult misjonär Fred Peipman, kõne, valguspildid ja film misjonitööst New Guineas.
Teateid misjonipõldudelt. Lauluettekandeid.
KÕIK KUTSUTUD.

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l. Tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri- ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25 Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

Üksiknumber —.50¢.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $4.00, tekstis $3.75, kuulutuste küljel $3.50.

PALAVAMAD KÜSIMUSED

Eesti Organisatsioonide konverents Torontos andis ülevaate organisatsioonide senisest tegevusest ja võttis vastu rea resolutsioone: 1) Välispoliitilisel alal, 2) Rahvuspoliitilisel alal, 3) Rahvusliku tegevuse majandamise alal, 4) Eesti kunstide viljelemise alal, 5) Eesti raamatu ja ajakirjanduse alal, 6) Kiriku osast eestluse säilitamise alal, 7) Noortė kasvatamise alal eestlusele. Ning lõpuks ka Eesti Päevadest 1980 Stokholmis.

See oli vajalik töökonverents ja neid võiks ka sagedamini olla, et organisatsioonide tegelased üksteist tundma saaksid ja üksteiselt midagi õpiksid. Tuhas löögav materjal oli olemas. Kuid ometi puudus tegelik plahvatusaine, mis leegid kõrgele viiks ja millest kohtadel uued lõkked süttida võiksid.

Selleks plahvatusaineks on olnud ja jääb inimõiguste küsimused ja meie rahva olukord kodumaal. Neis küsimustes ei kerkinud uusi informatsioone ja sellepärast puudusid ka sõnavõtud. Meie inimeste olukord kodumaal on endiselt kriitiline, kui mitte kriitilisem kui varem. Meil silmnähtavalt puuduvad vajalikud kontaktid, kuigi juttu dissidentidest on olnud mitmel puhul.

Kodumaal on leidunud mitmeid kartmatuid inimesi, kes on julgenud oma arvamust avaldada. Kuid kodumaa olukord on selline, et nende arvamuste avaldajad on peagi sunnitud vaikima. Kui mitte oma kodus, siis vähemalt vanglamüüride vahel. Seega on praktiliselt dissidentsus tehtud olematuks, kuigi praktiliselt üks osa ühiskonnast suhtub olukorrasse tõsise kriitikaga. Meie kohuseks on meie eestlaslikke seisukohti kodumaal pidevalt toetada ja seda saame teha ainult neist rääkides.

Kodumaa ikka veel januneb meie tegevuse, meie reaktsioonide ja siitpoolt sinna (Ameerika Hääl) saadetavate informatsioonide järgi. Ka kodumaiste informatsioonide järgi, mis neile seal kätesaadavad ei ole. Ameerika Hääl on neile üheks, kui mitte ainsaks allikaks, kust nad võivad tõsiolusid kuulda. Kuid kurtmine on, et sageli on nende saadete sisu 20 aastat vana ja uuemad puuduvad. Silmnähtavalt meie ei kasuta kõiki võimalikke allikaid mitmesugustel põhjustel.

Praegu on kodumaal täielik postitsensuur ja seetõttu kirjavahetus on rohkem kui aeglane, kui pole mitte katkenud täiesti. Mittemidagi ütlevad kirjad jõuavad pikapeale kohale. Kirjad, kus vähegi leidub sisu, kaovad täiesti. Maadevahelise postikonventsiooni alusel on kõigil õigus nõuda, et normide kohaselt frankeeritud kirjad peavad kätte toimetatud saama. Inimõiguste normideks ei ole ainult sugulaste isiklik kokkupuutumine füüsiliselt, vaid selleks kokkupuute võimaluseks peab olema ka kommunikatsioon teiste vahenditega, nende hulgas post. Meie ei ole asunud selgitama, palju meie frankeeritud postist nõukogude kätes kaduma läheb. Tulemusi teades, meie ei ole teadupärast esitanud Kanada postiministeeriumile ühtegi protesti.

Meie inimene kodumaal elab pidevalt kasvava venestamisprotsessi ähvarduse all. Venelasi tuleb N. Eestisse sellisel määral, et eesti rahvas ise on jõudmas vähemusrahvuse olukorda. See on genotsiid eesti rahva vastu, kellelt võetakse võimalus oma maal rahvana püsida. Meil puuduvad vahekorralised andmed eestlaste ja venelaste arvulises vahekorras ja seepärast on meil ka raske protestida inimõiguste järelkonverentsidel.

Eesti rahva majanduslik olukord on silmapilgul raske ja seda mitte ainult ikalduste tulemusel. Põhjuseks on asjaolu, et suur osa sellest, mis eesti rahva poolt toodetakse, läheb Venemaa näljaste toitmiseks. See, mis kodumaa toitmiseks ning varustamiseks on määratud, riisutakse venelaste poolt teisel teel. Iga rongitäis Leningradi poolt puistab Tallinna tänavad täis rohutirtsude parve vene „kotimeeste" näol, kes kohe ründavad ärisid ja ostavad ülesse kõik saadava. Kui eesti töötaja tööpäeva lõppedes kord ärlukse taha jõuab, on kaup juba otsas, sest „kotimehed" on täis kandamitega juba teel raudteejaama poole. Need Nõukogude Liidu eramajanduslikud spekulandid, kellel rahapuntrad on kaasas ja kelle takistamiseks ei tee nõukogude võim midagi ei Narva piiril ega ka kodumaal. Kui kodumaa inimesel on toidu- ja kaubapuudus selle kahekordse riisumise tõttu, siis on see kodumaa inimõiguste rikkumine. Meie pole protesteerinud — teadmatusest.

Eesti rahvas kodumaal ei protesteeri ja lepib paratamault olukorraga. Sest eesti rahvas on seisukohal, et olukord on siiski parem kui aastatel 1945—49, mil võimutses raske terrorilaine. Ka meie ei protesteeri, sest meie ei tea. Kuid peaksime teadma ning tegema.

V.

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Soome pagarisaadused — kardemonisaiad, struudelid, soome tordid, küpsised. Lihapirukad.

Soome rukkileib

EUROOPAMAITSELISED
JUUSTUD, KALAKONSERVID,
DELIKATESSID

Avatud teisip., kolmap., neljap. 9—6, reedel 9—7, laup 9—3.
Esmaspäeval suletud.

Läti äri

Downtown Wools Arts & Crafts

9 Queen St. E. Toronto (Yonge juures) — Tel. 368-5011

Meil on rikkalikus valikus importeeritud lõngu. Sobivad varrastel ja kangastelgedel kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmimiseks (macrame).

SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA ☆ Kanvaa mitmes värvis ☆ SOODSAD HINNAD.

Avatud: esmasp.—kolmap. 9—6, neljap., reedel 9—8, laup. 9.30—4.
Meie teine äri: 674 Broadview Ave. Tor. — Tel. 469-2005, kell 3—5 p.l.

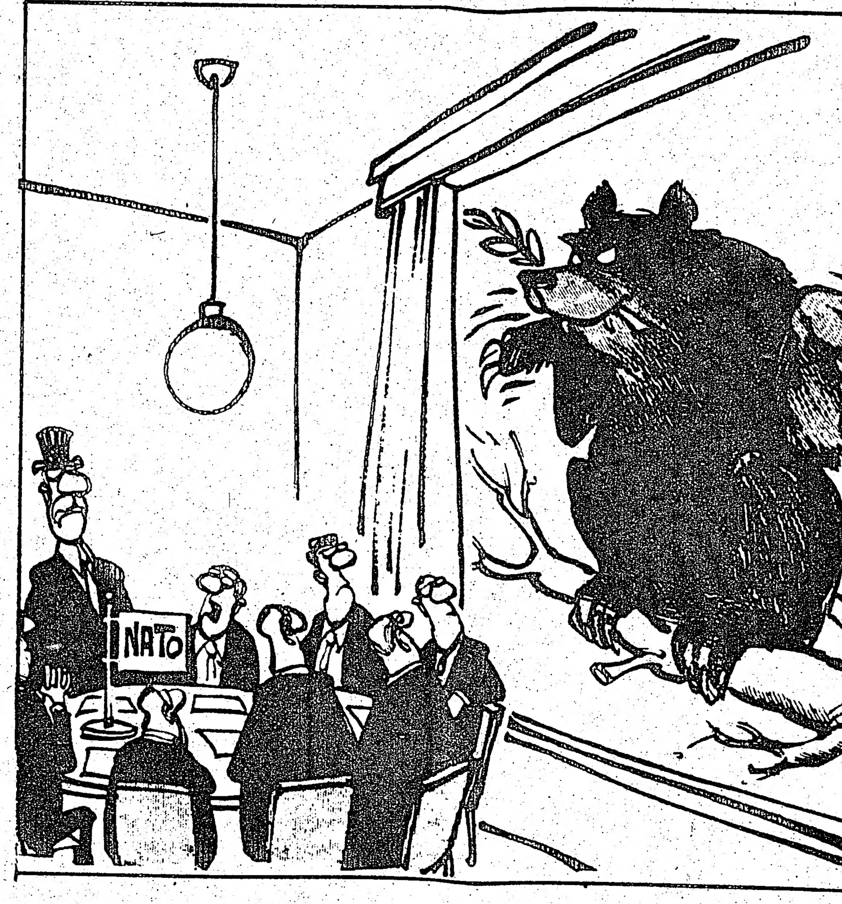

Aga kui ta tõesti ainult tuvi on, onu Sam?

AKTUAALSEL TEEMAL

CARTERI SANKTSIOONID

Carteri administratsioon omal ajal inimõiguste sildi all tegi kõik, et kõrvaldada shahh M. R. Pahlavi võimult ja asendada seda moslemite usufanaatik Khomeini terrorirezhiimiga. J. Carter poliitika, mille arhitektiks on tema vastuoluline julgeolekunõunik Z. Brzezinski lootis, et uus Khomeini võimukord hindab USA teeneid shahhi kõrvaldamisel. Kuid Khomeini pettis kõiki oma soosijaid.

Shahhi kindralid, kes uskusid USA saatkonna nõuandjaid, mõrvati jooksval lindil ja keegi ei liigutanud selle pärast sõrmegi. Kuid Khomeini nn. üliõpilased, keda nüüd kutsutakse militaristideks, vangistasid 50 USA saatkonna diplomaati. Need samad, kes aitasid Khomeini võimule. Ei hirmu ei armuga pole neid võimalik saada vabaks. USA-s on aga presidendi ja Kongressi valimiste aasta. Rahvas muutub rahutuks ja Carter võib kaotada presidendi koha vabariiklasele Ronald Reganile.

CARTERI SANKTSIOONID

Et mõjutada Khomeinit pantvange vabastama, selleks pidas J. Carter TV ees USA rahvale kõne ja pani seekord Iraani vastu kehtima rea sanktsioone. Keelustati kogu kaubavahetus Iraaniga. Samal ajal lõpetas J. Carter kõik vahekorrad Iraaniga ja 35 Iraani diplomaati pidid 24-tunni jooksul USA-st lahkuma. Iraani saatkond Washingtonis piirati politseinikkude poolt sisse ja diplomaadid lahkusid kiires korras.

Khomeini ja tema militaristlikud, arvatavasti kommunistlikud pooldajad tervitavad neid J. Carteri samme. Nad hõiskavad, et verevalamine nüüd alles algab. Tasakaalukad Iraani võimumehed eesotsas president A. Bani Sadri ja välisministeri S. Ghotbzadekiga on äärmiselt pettunud, sest nad tegid kõik, et pantvange rahulikul teel vabastada. See on nüüd lõpulikult nurjunud.

LIITLASED TAGASIHOIDLIKUD

USA liitlased, nagu Jaapan, Austraalia, Euroopa riigid jt. on küll ametlikult sanktsioonidega nõus, kuid tegelikult on nad rippuvad Iraani õlist ja ei julge midagi ette võtta, sest Khomeini ütleb, et siis ei müüda neile enam õli. Kanada peaminister P. E. Trudeau siiski lubas USA-d toetada, sest pärast seda, kui saadik Taylor varjas ameerika diplomaate Kanada saatkonnas Teheranis, pole Kanada saatkonda enam Teheranis ja pole ka väljavaateid seda avada.

Vaatamata sellele, et 104 riiki mõistsid N. Liidu Afganistani aktsiooni hukka, ei ole samad riigid teinud palju, et sanktsioone N. Liidu vastu rakendada. Mitmed riigid eesotsas Ladina-Ameerika riikidega püüavad asendada neid teravilja saadetisi, mis USA-st enam ei saabu N. Liitu. Kuigi 50 riiki lubasid boikoteerida Moskva olümpiaadi, ei ole nende maade olümpiakomiteed enamikul juhul nõus Moskva olümpiaadi boikoteerima.

KOOSTÖÖ KGB-GA

Kuid näib, et J. Carteri oma kohtu ja välisministeeriumi ametnike peres ei taheta midagi teada sanktsioonidest Afganistani okupeerimise pärast N. Liidu vastu.

Selgub, et on määratud miljoneid dollareid selleks, et selgitada ja uurida seda, mida Balti riikidest pärit USA kodanikud ligi 40 aastat tagasi oma kodumaal kommunismi vastases võitluses oma kodupinna eest on teinud. USA tunnistab veel Balti riikide iseseisvust ja sellega ka nende riikide seadusi. Eesti Vabariigi õiguskorra järele aegusid kõik süüteod 10 aasta jooksul ja kohtu otsuste täitmine 20 aasta jooksul. Venelased on USA oma õiguse järele illegaalsed Balti maade okupeerijad ja seega õiguse rikkujad.

Ajal, kui USA president teatas, et ta L. Brezhnevi ja Moskva kommuniste enam ei usu, töötavad USA itaallasest kohtuministri ametnikud koos KGB-ga, kes mõrvab praegu Afganistani naisi ja lapsi. Balti riikides otsitakse KGB vabrikatsioone. Kes suudaks ennast kaitsta 40—60 aastat tagasi aset leidnud sündmuste taustal tõstetud süüdistuste vastu siin USA mandril. Pealegi kui ühel pool esinevad mitte kohtunikud, vaid eriti valitud ametnikud. Kui Saksamaal toimuvad sarnased protsessid, siis seal mõistavad kohut, mitte ameeriklased ja ka mitte venelased, vaid saksa kohtunikud ja sakslased olid sõja algajad.

Kui võrdleme seda Khomeini tegevusega, siis ei kannata USA tegevus mingit arvustust. Siin on tegemist kõigi õigusmõistete jalgade alla tallamisega.

AJK

MITMEKULTUURILISUSE MINISTER EI ANDNUD KINDLAID LUBADUSI

Kanada mitmekultuurilisuse minister Jim Fleming andis intervjuu etniliste ajalehtede esindajatele laupäeval, 12. apr. Harbour Castle Hotellis, et selgitada uue valitsuse seisukohta ja suhtumist etnilisse ajakirjandusse. Ta tutvustas rohkem iseennast ja Toronto piirkonnast Föderal Parlamenti valitud uusi liberaale, informatsioon ajakirjandusele, mis selgitanuks ministri ja valitsuse seisukohti mitmekultuurilisuse alal, puudus.

Lühikeses sõnavõtus minister Fleming märkis, et etnilistel rahvusgruppidel on üksi Toronto piirkonnas 240 mitmesugust ajalehte ja ajakirja. Kõik soovivad valitsuselt toetust ja valitsus tahab seda teha ning hoida head vahekorda etniliste rahvusgruppidega. Tema sooviks oli, et etnilist ajakirjandust esitaks üks keskne organisatsioon, kellega valitsus peaks sidet. Teiseks Minister luges oluliseks, et isikud, kes immigreeruvad Kanadasse, kujuneks esimeses järjekorras vaimult kanadlasteks ja selle kõrval arendaks ning viljeleks oma päritolumaa keelt ning kultuuri.

Toetust etnilistele ajalehtedele lubas korraldada samal viisil kui varem — kuulutuste avaldamise kaudu. Kui suures ulatuses kavatsetakse seda teha, lähemalt ei selgitatud.

Min. Jim Fleming on kelti päritoluga ja tema abikaasa on saksa-läti päritoluga. See tagapõhi, nagu minister märkis, võimaldab temal paremini mõista etniliste rahvusgruppide probleeme ja töötada nendega sujuvalt koos.

☆

Ministri sõnavõtule järgnes omavaheline mõttevahetus. Üheks probleemiks oli küsimus mida minister mõtles, „ühe etnilist ajakirjandust esindava organisatsiooni" all. Praegu on olemas kaks organisatsiooni: „Ethnic Press Association" ja „Ethnic Journalists Club". Esimesse kuuluvad ajalehtede väljaandjad, teise ajakirjanikud. Esimene tegeleb oluliselt majanduslike küsimustega, on osaliselt olenev riiklikust toetusest ja toetuse andmise kaudu valitsus võib avaldada nendele teatud survet. Teine, Etniliste ajakirjanike klubi valitsuse toetust ei vaja ning võib selle tõttu olla iseseisev oma seisukohtades ning olukordade analüüsis. Ühinemisel Ethnic Press Association'iga ta kaotab selle iseseisvuse ja seepärast tõenäoliselt kavatseb iseseisvaks jääda.

b

REALITEEDID IDEAALIDE EHITUSKIVIDEKS

Dr. Karl Aun'a kõne „Ideaalid ja realiteedid — meie ja maailm milles elame" Eesti Üliõpilaste Seltsi 110. aastapäeva aktusel Torontos

Antiikaja kaks suurimat filosoofi, Plato ja Aristoteles, võibolla ütlesidki kahepeale kokku kõige olulisema mida filosoofial on üldse öelda. Nimelt, et elu on kahepalgeline. Plato pilk vaatas ülesse kõrgustesse, Aristoteles aga tegeles maapealsega. Plato tuletas filosoofiliselt, oma mõttes, ideaalse ühiskonna pildi nõnda kuidas ühiskond saaks kindlustada kõigile absoluutse õigluse ja perfektselt õnneliku elu. Kui temalt küsiti, et mis on sellisest ideaalist kasu mida pole olemas ja ei saagi kunagi olla, siis Plato vastas: Ideaal on vajalik sellepärast et kõik tegelikud ühiskonnad on puudulikud, mille muuga saaks nende vigu mõõta kui ideaalsega.

Aristoteles seevastu vaatles tegelikke olukordi ja võrdles neid. Ta leidis et mõned ühiskonnad olid paremad kui teised ja et see oleneb sellest kuidas tegelikke, s.t. olemasolevaid realiteete kasutatakse ja rakendatakse.

REALITEEDID IDEAALIDE EHITUSKIVIDEKS

Ka ükskõik millisest inimelu avaldusvormist me kõneleksime, ikka need kaks lähtekohta ristlevad. Ühel pool on ideaalid ja idealistid, teisel on realiteedid ja realistid. Ideaal võib olla väga lihtne ja ilus, aga kui realiteedid tema jaoks puuduvad siis ta on utoopia. Näiteks, Marx ju, ennustas et ajaloo seaduste areng toob lõpuks paradiisi maapeale. Kui aga see paradiis on tõrkunud ise tulemast, siis ka teame mis on juhtunud. Nõnda marksistlik teooria on oma päris juurekontsuni lõhki.

Teiselt poolt ka realiteetidest pole mingit kasu kui nad millegi kõrgema poole püüdlemiseks ei rakendu. Näiteks, moodsad Ameerika poliitteadlased ei taha midagi kuulda sellest mis võiks olla või peaks olema, nad peavad tähtsaks ainult seda, et „kes saab mida, millal ja kuidas". Nõnda uputakse kõrvuni statistikasse ja kui siis väljastpoolt, ütleme Iraanist või Afganistanist, ilmub mingi ootamatu asjaolu mida statistika pole näidanud, siis jääb suu ammuli lahti.

Lühidalt, ideaalid on vajalikud. Aga realiteedid on ideaalide ehituskivideks. On ju öeldud et inimene ei ela mitte ainult leivast. Aga inimene ei saa ka elada mitte ainult vaimust. Mõlemaid on vaja. Ja nendega koos elu on alati võitlus. Too suur prantslane, J. J. Rousseau võibolla ütles kord väga õieti: Kes ainult ja igavest rahu tahab, sellele soovitaksin omale ase leida surnuaias!

Käesolevaga oleme tahtnud öelda, et realiteedid on ideaalidele ehituskivideks. Sellepärast jääb ka iga konkreetse ideaali puhul küsida, et kas on realiteete mis seda ideaali toetavad? Teiseks, kas neid saab rakendada? Kolmandaks, kas neid ka tegelikult rakendatakse?

„SEPIKODA" JA „PIKSEVARRAS"

Tuleksime nüüd tänase teema juurde, milleks on Eesti Üliõpilaste Selts ja eesti haritlaskond.

Kakskümmend aastat tagasi, EÜS-i 90-nda aastapäeva puhul, püüdsin lahti mõistatada mis oli EÜS oma esimestel aastakümnetele, s.t. möödunud sajandi lõpul ja käesoleva alguses. Leidsin, et ta oli „sepikoda", muidugi figuratiivses mõttes.

Mitte ainult pidupäevadelt, ka mitte ainult koosolekutelt, veel vähem nende protokollidest, võime leida seda tõelist EÜS-i vaimu. See oli igapäevases elus kus parajad sõnad paremini keelele tulid, kus otsused küpsesid, kus meeled kinnitusid — nii nagu sepikojas tegeliku elu igapäeva lööma, suitsu, tahma ja tolmu sees. See oli õllelauas, tudengitubades, tänavanurgal kus kokku juhtuti, igal pool. Selles sepikojas sai mõnigi mõnikord ka oma näpu pihta või talle anti julgust ja toetust. Selles ka mehed meesteks taoti ja omavahel igaühte läbi ning läbinisti tunti. Pole ühtegi paremat viisi kuidas meeste väärtust hinnata või neid tundma õppida kui sellises sepikojas. Sellises katsekojas läbiproovitud meeste eest võidi ka õigel kohal vastutada ja sellist vastutust ka võeti. Ka isegi siis kui mõnikord mõtted ja arvamused omavahel isiklikult lahku läksid.

Siis kümme aastat tagasi, EÜS-i 100-nda juubeli-aastapäeval, ma katsusin uuesti otsida sedasama EÜS-i algset „vaimu", aga teisest vaatekohast. Leidsin, et see oli „piksevarras". Piksevarras mis Lääne-Euroopa selleaegsed kõige uuemad ja suuremad vaimuvalangud meie eesti rahva juurde ja sisse tõid. Ärkamine oli alanud, aga üha suuremat valgusjõudu oli vaja maailmakultuuri varasalvest. Ja kes muu sai seda vahendada kui meie oma eesti haritlaskond. Nõnda tekkisid vanavara kogumine, oma kirjandus, teater ja muusika, rahvusteadused, Eesti Rahva Muuseum, aga ka põllutöönäitused ja laenuhoiuühisused. Ka esimene eesti tütarlaste gümnaasium, selleks et haritud eesti mees ei läheks enam omale naist võtma muulaste seast põhjusel, et kodukülla jäänud tütarlaps haritud mehele naiseks ei sobinud. Sedagi teemat sai veel palju põhjalikumalt arutatud, ka ärkamisaja kulgemist nagu lainete viisi, kuid ülalöeldu peaks olema küllaldane tänaseks meeldetuletuseks.

Kõiges selles olid rahvuskultuur ja rahvuslik iseolemine need ideaalid millede poole püüti. Nõnda on see jäänud tänase päevani. Ainult olukorrad, tingimused ja konkreetsed vajadused on loomulikult muutunud. Muutused loomulikult on toimunud ka selles sepikojas ja selles piksevardas, sest need olid ainult tolleaegsed realiteedid. Ometi aga, mitte ainult ideaalid, vaid ka need realiteedid on jäänud meile pärandiks. Mitte ainult EÜS-ile vaid kogu eesti haritlaskonnale, ka kõigile vennas ja sõsar akadeemilistele organisatsioonidele, kuni tänase päevani. Oleme endiselt sepikoda ja oleme endiselt piksevarras. Sellepärast ei oleks mitte üleliigne, võibolla ka mitte vale, kui me neid samu küsimusi vaatleksime ka tänapäeva seisukohalt. Loomulikult see nõuab väga suurt ettevaatust, sest ajad, s.t. realiteedid, ei ole enam kaugeltki samad.

VAIMNE JÕUD TUGEVAM

Palju on vahepeal muutunud nende paljude aastakümnete jooksul. Kõigepealt, siis kunagi EÜS oli kogu see haritlaskond mida eesti rahval oli olemas, mis nüüd ammugi ei ole enam nii. Alates käesoleva sajandi esimesest aastakümnest EÜS on olnud rohkem ja rohkem ainult üks kõigi teiste akadeemiliste organisatsioonide hulgas, kuigi ta täniseni mitte ainult vanim vaid ka suurim. See asjaolu viib aga meid otsekohe küsimuse juurde, et kui suur siis see kunagine eesti haritlaskond oli? Võiksime vahest olla üllatunud kui leiame, et see kunagine kogu eesti haritlaskond ei olnudki kohati suurem kui on praegu EÜS-i koondus Torontos, või koguni mitte sedagi. Ka oma praeguse suuruse juurde EÜS üksinda jõudis alles iseseisvuse ajal. Nõnda jääb ka küsida, kui suur on siis praegu eesti rahval tema haritlaskond? Täpsad arvud ei ole tähtsad, kuid võime öelda et eesti rahva praegune haritlaskond on tema kõik akadeemilised organisatsioonid kokku ja veel sellestki palju enam, nende näol kes ei ole akadeemiliselt organiseerunud. Igal juhul see arv tõuseb väga mitmetesse tuhandetesse.

Kas siit ei saa selgeks see fakt, et eesti rahva vaimne ja kultuuriline jõud praegu on palju, palju kordi suurem kui ta oli. Ja ka vaimne ning kultuuriline sepikoda, kui ta sepikoda on, peaks kümneid kordi olema suurem kui see, millest kõnelesime.

Teiseks: Kord oli aeg — ka veel iseseisvuse lõpupäevil — kus inseneriks või arhitektiks ei saanud õppida Eestis, selleks tuli minna välismaale, sest alati vaadati huviga, isegi aukartusega, kõige peale mis oli uut välismaal. Oli aeg kus oleks oldud kümmetkanti uhke iga eestlase peale kes oleks olnud kuski välismaal mõne suure ülikooli professor, suurfirma peainsener, direktor või president, või suurema või ka väiksema ettevõtte omanik, või rahvusvaheliselt tuntud teadlane.

TÄITUNUD UNISTUSED

Nüüd on meil neid kõiki palju, isegi väga palju. Millegi pärast ei oska me veel mitte rõhutada kui rikas me rahvas ka selle poolest on, nagu oleks kõik omaaegsed unistused nüüd korda läinud. Lisame sellele veel juurde, et nüüd on ka kindel teadmine oma iseseisvusest ja selle kogemused, mida EÜS-i esimese viiekümne aasta jooksul veel ei olnud. Kas see kõik ei võiks olla piksevardaks, mis oleks palju, palju kordi võimsam kui ta kunagi ammu oli?

Võiksime võibolla isegi ühe väikese praktilise näite tuua, näite mis mõnikord jääb nägemata lihtsalt sellel põhjusel, et ta on liiga lähedal. See näide on Tartu College Torontos. Võõrad tudengid maksavad üüri selleks, et eesti noortel ja akadeemilistel organisatsioonidel ning Tartu Instituudil oleks koht ja kodu. Siin pidi uuelt maalt saadud uus idee piksevarda kaudu alla tulema ja sepikojas teoks saama. Üks vennasorganisatsioon, ka kandes kunagise EÜS-i pärandit, oli piksevarras ja esimene sepikoda, kuid idee sai teoks ühiselt.

Kas palju muudki poleks võimalik, kuigi võõral maal. Kuidas eesti teaduste õppetooliga Toronto ülikooli juures nagu sellised on juba ungarlastel ja ukrainlastel? Kuidas Tartu Instituudile tugevama aluse andmisega? Võiksime selles suunas arutada lõpmatuseni.

Aga, on ka muutusi, mis on valusad ja väga tõsised. Viimane suur sõda lõhkus eesti rahva kaheks ja paiskas nii EÜS-i kui kogu meie haritlaskonna üle terve maailma laiali ning kiskus neil juured alt. Nii nagu EÜS-il oli Viljandi tänav nr. üks, nõnda oli igal akadeemilisel organi-

(Järg. lhk. 3)

ITUSKIVIDEKS

iteedid — meie ja pilaste Seltsi rontos

ma muulaste seast põhjuukülla jäänud tütarlaps hele naiseks ei sobinud. nat sai veel palju põhjalitatud, ka ärkamisaja kulu lainete viisi, kuid ülals olema küllaldane tänaetuletuseks.

elles olid rahvuskultuur iseolemine need ideaalid ole püüti. Nõnda on see ase päevani. Ainult olugimused ja konkreetsed n loomulikult muutunud. oomulikult on toimunud ikojas ja selles piksevared olid ainult tolleaegsed Ometi aga, mitte ainult d ka need realiteedid on e pärandiks. Mitte ainult kogu eesti haritlaskongile vennas ja sõsar akaorganisatsioonidele, kuevani. Oleme endiselt seeme endiselt piksevarras. ei oleks mitte üleliigne, mitte vale, kui me neid usi vaatleksime ka tänakohalt. Loomulikult see suurt ettevaatust, sest iteedid, ei ole enam kau-

UD TUGEVAM

ahepeal muutunud nenaastakümnete jooksul. iis kunagi EÜS oli kogu ond mida eesti rahval nis nüüd ammugi ei ole lates käesoleva sajandi stakümnest EÜS on olja rohkem ainult üks kadeemiliste organisatgas, kuigi ta täniseni vanim vaid ka suurim. viib aga meid otsekohe rde, et kui suur siis see sti haritlaskond oli? est olla üllatunud kui e kunagine kogu eesti ei olnudki kohati suupraegu EÜS-i koondus koguni mitte sedagi. eguse suuruse juurde õudis alles iseseisvuse ääb ka küsida, kui suur eesti rahval tema haipsad arvud ei ole tähtne öelda et eesti rahva tlaskond on tema kõik organisatsioonid koklestki palju enam, nenole kadeemiliselt orfgal juhul see arv tõunetesse tuhandetesse. saa selgeks see fakt, et aimne ja kultuuriline on palju, palju kordi oli. Ja ka vaimne ning pikoda, kui ta sepikokümneid kordi olema e, millest kõnelesime. rd oli aeg — ka veel upäevil — kus insenektiks ei saanud õppida tuli minna välismaaadati huviga, isegi auge peale mis oli uut aeg kus oleks oldud hke iga eestlase peale d kuski välismaal mõoli professor, suurfirdirektor või presiema või ka väiksema ik, või rahvusvahelidlane.

NISTUSED

l neid kõiki palju, iseMillegi pärast ei oska õhutada kui rikas me le poolest on, nagu maaegsed unistused inud. Lisame sellele nüüd on ka kindel iseseisvusest ja selle ka EÜS-i esimese viieooksul veel ei olnud. võiks olla piksevars palju, palju kordi a kunagi ammu oli? olla isegi ühe väikeaite tuua, näite mis nägemata lihtsalt sel ta on liiga lähedal. artu College Torontos. d maksavad üüri selortel ja akadeemilisonidel ning Tartu Insoht ja kodu. Siin pidi dud uus idee pikseda tulema ja sepikoa. Üks vennasorganindes kunagise EÜS-i ksevarras ja esimene dee sai teoks ühiselt. uudki poleks võimal maal. Kuidas eesti oliga Toronto ülikoolised on juba ungarlastel? Kuidas Tartu evama aiuse andmiselles suunas aruta-

uutusi, mis on valusised. Viimane suursti rahva kaheks ja i kui kogu meie haerve maailma laiali juured alt. Nii nagu ndi tänav nr. üks, kadeemilisel organi-

(Järg. lhk. 3)

Ideaalid ja . . .

(Algus lk. 2)

satsioonil koht kuhu nende kõik teed kokku viisid. Nüüd seda kohta ei ole. Kauguste tõttu üksteist nähakse ja kuuldakse harva, kui üldse. On sama organisatsiooni liikmeid, kes pole üksteist kunagi näinud ja võibolla ei näe ega kuule kunagi. Nad on kaugustega eraldatud.

Kauguseid ei saa alahinnata, veel vähem salata, aga ometi peaksime samuti märkima, et kaugused on relatiivsed — nad muutuvad koos ajaga. Omal ajal Villem Reimanil võttis teekond Kolga Jaanist Tartusse — ree või rattaga — vahest samapalju aega kui nüüd Torontost New Yorki. Tehnoloogiline revolutsioon on teinud maailma järjest väiksemaks ja nõnda on kärpinud ka kaugusi ning arvatavasti jatkab seda ka tulevikus. Lennukid lähevad kiiremaks ja nendega lennatakse rohkem. Kas polegi juba, et on mitmeid kellele sõber üle ookeani polegi kaugemal kui oli Tartust kunagisel ajal kas Narvas või Kuressaares. Veel paarkümmend aastat tagasi poleks võinud veel mõeldagi nii edukatest ülemaailmsetest eesti päevadest kui praegu. Tehnoloogia on toonud ka telefoni ja helilindistaja ning võib tuua veel muudki, mis teevad kaugused veelgi relatiivsemaks mõisteks kui nad praegu veel on. Laialipaiskumine üle maailma kolmkümmend aastat tagasi oli tõepoolest shokk, mida ta aga enam ei tohiks olla.

„SISEMISED KAUGUSED"

Aga väliste, s.t. füüsiliste või geograafiliste kauguste kõrval on tekkinud n.n. „sisemised kaugused", mis on palju tõsisem küsimus. See tähendab ühiskondlikku, psühholoogilist ja kultuurilist kaugenemist ja äärmisel juhul otse võõrdumist. Paratamatult elatakse korraga mitmes ühiskonnas, kusjuures asukohamaa ühiskond nõuab enesele argielu ja esma-energia ja annab kätte elutöö ning määrab isikliku tõusu või languse. Need isikliku elu koordinaadid on nii tugevad, et neid tuleb pisut lähemalt vaadelda.

See on alati olnud, et tugevam ühiskond absorbeerib nõrgemat või viimase rohkem lahti olevaid või silmapaistvamaid liikmeid. Tugevus ei tähenda mitte igakord arve, aga ta tähendab nii vaimseid kui materiaalseid varasid, mida see ühiskond jagab. Sama küsimus oli EÜS-i algaegadel Eestis. Eesti soost tõusnud haritlane kippus tihti ise saama muulaseks, eriti sakslaseks. Vähemalt võttis saksa naise, kui haritud eesti naist ei olnud. Aga iseseisvuse ajal oli ka muulasist naisi, kuid need said nüüd eestlasteks.

Eestis, akadeemilised organisatsioonid ei pakkunud mitte ainult ideaale, vaid pakkusid ka reaalseid varasid. Vanemal vilistlasel ei olnud mitte ainult au, vaid tal oli ka võim. Oleme öelnud, et selles sepikojas mehed meesteks taoti, neid tunti, nende eest hoolitseti, nende eest ka vastutati. See oli teataval määral kinnine ühiskond milles vastakuti üksteisest sõltuti ka argipäeva elus, oma isiklikus tulevikus, seda tulevikku üheskoos loodi.

SIDEMETE SÜSTEEM

Maailma radadele laiali paisatud, see sidemete süsteem ise muutus, tugevaiks jäid ainult need sidemed mis olid loodud Emajõe kaldal. Vanem vilistlane pidi hakkama oma elu otsast peale, ta ei olnud noorele liikmele enam vajalikki, noor läks oma eluga kiirsammul mööda. Organisatsioonil oli anda ainult ideaale ja sentimentaalseid mälestusi, vaimu ja mitte leiba. Ühiskond sai lahtiseks, sealt võis igal ajal välja jalutada, ja on sisse ja välja jalutatudki. Tuleb ainult imestada ja kiita kui palju noori on meie akadeemiliste organisatsioonidega sellelgi kujul liitunud.

Aga uus olukord on ka isegi sellesse praegu juba saabunud. Ütlesime eelpool kui uhked võime olla nende üle, kes kus kuski praegu on. Ka aeg ja aastad on igaühel omakorda edasi läinud, nende kaugele jõudnute raskuspunkt ja enamus on nüüd keskeas või ülegi. Ja neid on igal pool ja pea igal alal.

Kes praktilist elu siin maailmas teab, see teab ka, peale oma tubliduse ja oma töö, hea soovitus on mis loeb. Kutse konverentsile, koosolekule, eriteadlasena või eriülesandega mida kaugemale seda parem. Akadeemiliste organisatsioonide kaudu on meil tegelikult selline võrk juba ülemaailmselt olemas. Vaja läheb veel ainult oma sepikoda uuesti elustada ja anda oleks väga palju igale noorele, kes sellesse sepikotta liikmeks astub. See oleks eriteema, mis tahaks veel palju arutamist ja mõtlemist.

See siin on olnud ju paljalt kõne. Eesti vanasõna ütleb, et suuga võib teha suuri asju, käega ei kärbse pesagi. Aga millest muust teod algavad kui sõnadest? Ka sõnad, kui nad reaalseid võimalusi silmas pidada suudavad, on ise realiteedid. Neid saab siiski ka ainult ideaalidega mõõta.

Soomepoiste lipuõnnistamisel oli Peetri kirik tulvil. Foto — Elna Kungla

Soomepoiste . . .

(Algus esiküljel)

Charles Kipper'i juhatusel, W. Boyce „Halleluuja".

Laulud laululehel olid hästi valitud, nii et naised kui ka mehed pidid põsele valguvaid pisaraid pühkima. Näiteks „Hoia tuld, mis süttis raskes võitluses. Armastus kui nuttis sõjavõitluses. See leek, mis kallis — püha pärandus, eluvoolus hallis ülim varandus. Ilmatolmus Sulle ta on ainus lõnn. Selle tule kolle kodualtar on. Tuleviku ootus on kui täht mu teel. Jää kindlaks hädas vaevas. Sind ootab võit"

OHVERDASID OMA ELU

Praost O. Puhmi jutluse sõnadest sööbisid mällu, et meie ei tohi endid orjastada lasta. Meil on olnud mehi ja naisi kes on ohverdanud oma elud kõrgemate aadete eest. Soomepoiste ja kõikide teiste eilne võitlus on olnud homse vabaduse eest. Kui võitleme Lunastaja ja Kodumaa vabaduse nimel, siis oleme õigel teel. Meie ei saa Jumalat jätta tahaplaanile, nii nagu keegi ei saa vallutada meie mõtteid ja südant. See on alus ja kalju, kuhu peame toetama. Pea vastu rahvas ja maa, Eestis on su eluläte. Aastatuhanded on meie kätes.

On võideldud mitmeil rindeil Kodumaa ja kogu inimkonna vabaduse eest. Ka Kanada eest. Lipp on võitluse sümbol ja igaviku vinklist vaadatuna on inimene sündinud elule ning vabadusele. Olgu meil jõudu praeguse risti kandmiseks ja Jumala nimel oma lipu lehvitamiseks, sest pühakiri ütleb „Ole ustav surmani, siis tahan Sulle elukrooni anda". Meie langenud tõid oma elu vabaduse altarile, et rahvas saaks edasi elada.

Solist, Erich Rämmel, laulis K. A. Herman'i Troosti laul. Püsti seistes mälestati langenud vendi ja sugulasi. Järgnes E. Stafenau „In memoriam — Langenud relvavendalele". Meie usume hinge ülestõusmisse ja ka Kodumaa vabadusesse.

☆

Et samal kuupäeval oli teisi üritusi, siis osa kirikulisi siirdus mujale. Kiriku seltskondlik saal täitus publikust parajalt, vast saja piiride. Karen Viinamäe esitas klaveripala ja saatis ajnsa ühislaulu „Teid me tervitame Kodumaa metsad, kaunid Kodumaa järved, jõed jne."

H. Oja kandis ette lipu keerulise ajaloo. Üks ema tikkinud selle oma pojale Otepää kandis. Lipu üks pool olnud sini-must-valge ja teine poolt vaid valge. Kõneleja oli kohati närviline ja väga liigutatud. Soomepoisid kes Eestisse tagasi tulid, matsid lipu Kodumaa mulda (kuuldavasti sündis see Männikul).

Kolm aastat üritati uue lipu tegemist ja nüüd „Esto 80" eel pani sellele punkti endine Tallinna Linna Kõrgema kutsekooli õpilane Alide Kuus. E. Marten oli lipuidee tulihing. See täideti „Liidi" on tikkinud Meeskoori, Segakoori, Jahimeeste, gaidide ja skautide lippe.

Soome relvavendade lipp on ühelt poolt sini-must-valge. Teisel pool, valgel õrnal satiinil on kolm lõvi ja kullast tammepärg. Tammelehtede rootsud, seesmised jooned ja lehed on mustaga kanditud. Moto kollasega „Eesti auks — tuleviku pandiks". Väga meeldiv lipp on kollases harmas-äärestuses.

H. Kivi tervitas Võitlejate Ühingu poolt. Oli olnud Tartu all nende rügemendis. Avaldas lootust, et võitlusvaim edasi kestaks ja vabadus tuleb Eestisse viia.

Soomlane Urho Tapanainen tervitas soome keeles. Kohal olid veel Kyösti Jokinen — Soome seltsi sekretär, Ale Jarvala, Eero Velitalo, Veikko Lilj — elukutselt kooliõpetaja, oli aga tegev Soome sõja ajal eestlaste väljaõppe laagris ja veel teisi.

Lõpuks kutsus E. Marten kõik tegelased välja, esimesena lipu valmistaja, ei unustatud ka perenaisi tänamast ja kõik tegelased uputati üle roosidega!

Soomepoiste juuksed on hallid. Hinge tekkis küsimus kas nende pojad ja järglased on lipu edasikandjad, kes oleksid tuleviku eestipoisid?

Isade poegi ei olnud kirikus.

E. T. T.

Soomest kodumaale saabunud rügement paraadil Männiku õppelaagris 21. aprillil 1944. a. Ees rügemendi lipp, mis valmistati Eestis ja toimetati meestele Soome järele.

Nädalakroonika

10.000 KUUBALAST TAHAB LAHKUDA

10.000 kuubalast on Havannas kitsalt koos Peruu saatkonna aias ja nõuavad, et neile antakse õigus Fidel Castro kommunistlikust paradiisist lahkuda. Neil pole toitu ja on ainult kasutada üks väljakäigukoht. .... Asi algas sellega, et Peruu valitsus lubas poliitilist assüüli kõigile, kes Kuubalt lahkuvad. F. Castro lubas kõigile soovijaile anda väljasõiduluba, kuid senini pole seda lubadust täidetud.

Nagu nüüd on selgitatud, kasutavad venelased Afganistanis kemikaale ja gaase vabadusvõitlejate hävitamiseks. USA sõjaminister Brown pidas pressikonverentsi ja teatas ajakirjanikele, et vene väed kasutasid mürgiseid gaase ja kemikaale. Sõjaminister märkis, et saadetakse kümmekond laevatäit sõjamaterjali Lähis-Itta, et kaitsta seda piirkonda N. Liidu rünnaku vastu.

Vahekorrad Iraani ja Iraaki vahel on viimasel ajal läinud äärmiselt teravaks. Iraan saatis välja Iraaki kodanikke, kes elasid Khomeini pühas linnas.

Iraak saatis omakorda välja kümmetuhat Iraani kodanikku, kes tegid seal ettevalmistusi Khomeini ülesandel, et Iraaki valitsust kukutada. Viimastel nädalatel toimusid ägedad lahingud piiril ja Iraani õhulahingud selles piirkonnas jäid seisma. Iraakil on ligi 200.000 meest relvade all, kuna Iraani armee on vähenenud mõrvamiste ja deserteerumiste kaudu 35.000-de mehele.

5000 naist demonstreerisid Montrealis selle vastu, et Quebeci provints taotleb omale Rene Levesque juhtimisel iseseisvust. Nad märkisid, et nende mehed hääletavad ka lahkumise vastu.

Egiptuse president A. Sadat viibis Washingtonis, et lahendada Egiptuse ja Iisraeli vahelisi konflikte palestiinlastele autonoomia andmise küsimuses Jordaania jõe äänekaldal. Egiptus loodab saada USA kindluseks Lähis-Idas Iraani asemele.

Peruu valitsus teatas, et hakatakse Kuubalt transporteerima Peruu saatkonna alas olevaid kuubalasi, kes taotlevad sealt pääsemist välismaadele. Esimese transpordiga tuuakse ära 1000 kuubalast. Üleviimine toimub Peruu suure „Hercules" transportlennukitega, mis stardivad Miamist. Senini on ainult Hispaania ja Kostarika nõustunud Kuuba põgenikele andma assüüli. F. Castro oli esialgul evakueerimisele vastu, kuid muutis nähtavasti oma meelt rahvusvaheliste organisatsioonide survel.

Egiptuse president A. Sadat teatas, et avastati Liibüa päritoluga konspiratsioon, milline kavatses tulistada alla Assooride saarel presidendi lennukit, kui lennuk oleks võtnud sealt bensiini. Lennuk ei peatunud Assooridel, vaid bensiini võeti lennuks Washingtoni Londoni lähedalt ausvalt Briti armee lennubaasist.

Norra Liitunud Rahvaste organisatsiooni rahuvalvurid kasutasid tugevajõulisi rakette Liibanoni parempoolsete üksuste vastu võitluses At-Tiri küla pärast, seoses Iisraeli karistusekspeditsiooni viibimisega Liibanonis. Üks Liibanoni sõdur sai surma ja mitu haavata.

Kanada valitsus on annud suure tellimise võitluslennukitele, et tulevikus kaitsta Kanada õhuruumi. Praegu on Kanada õhuruum USA sõjaväe lennukite kontrolli all, kes valvavad N. Liidu lennukite sisselende Kanada õhuruumi.

Endine USA president R. Nixon on kirjutanud raamatu, kus ta märgib: Kolmas Maailmasõda algas juba 1949. a. ja N. Liit on seda sõda võitmas. Ta kritiseerib USA praegust välispoliitikat ja seda, et USA ei taha oma sõjalist võimsust ja valmisolekut tõsta. Kuid sellejuures tuuakse ette, et president R. Nixon oli just ise detente poliitika peaarhitekt, mis on viinud USA allakäigule. President R. Nixon vähendas USA armeed ja eriti USA laevastikku poole võrra, et rahvale meeldida. Tema välisminister H. Kissinger andis N. Liidule vabad käed Aafrikas.

Saatke kirju . . .

(Algus esiküljel)

kogu abiesimees, toimetaja Harald Raudsepp New Yorgist. Päevakorda võeti ka EKN põhikirja par. 4 teise lõike muutmine, et alandada passiivse valimisõiguse (kandideerimise õiguse) vanust 23 aastalt 21 aastale.

Lähemalt olid koosolekul kõne all juuli algul Torontos korraldatava Ukraina-Balti olümpiaadi küsimused. Senistest ettevalmistustest informeeris EKN esindaja korraldavas Peakomitees H. Lupp. Olümpiaadi ametlikuks nimetuseks on võetud Vaba Olümpiaad. On kujundatud juba olümpiaadi märk. Olümpiaadi kulude katteks korraldatakse suurem loterii, loosipileti hinnaga $2.—. Olümpiaadi kavas on kergejõustik, ning võrkpalli, korvpalli ja jalgpalli võistlused. Vaba Olümpiaadi eeltööd on intensiivselt käigus. Eesti sportlased võtavad võistlustest osa kõikidel aladel peale jalgpalli.

Mart Niklus vabastati

STOKHOLM (M. E.) — Teisipäeval, 1. aprillil vabastati vabadusnõudleja Mart Niklus Tartu vanglast, kus ta pidi arestis istuma 13 päeva „võimuesindajatele vastuhakkamise pärast" 11. märtsil Tartu raudteejaamas. Selle aja jooksul pidi ta karistuseks riigi heaks kaks nädalat tasuta tööd tegema. Vanglas külastas teda eriti tähtsate asjade uurija peaprokuröri juures Vallimäe, kes küsitles Niklust seoses endise Tartu ülikooli õppejõu Jüri Kuke „kuritegevusega Nõukogude Liidu vastu".

Jüri Kuke abikaasalt Silvilt on KGB korraldusel ära võetud telefon. See lubati tagastada juhul, kui Silvi Kukk on nõus andma kinnituse, et ta ei hakka helistama välismaale ega võta ka kõnesid Läänest vastu, et „paadunud Nõukogude-vastased ei saaks saadud informatsiooni alusel teha ohjeldamatut vastupropagandat".

Mart Niklusele teatati ametlikult Tartu Sidesõlmest, et tema telegrammid Rootsi, milledes teatati Theodor Reinholdi vabanemisest ja Nikluse kimbutamisest 11. märtsil, olevat tsensuuri poolt kinni peetud, kuna need olevat Nõukogude Liitu halvustava sisuga. Sellega on ametlikult kinnitust leidnud tõik, et Helsingi kokkulepped informatsiooni vaba kulgemise osas ei kehti Nõukogude Liidus, kuna kontrollitakse telegramme ja kirju ning peetakse need tsensuuri poolt kinni.

Mitmele isikule on ka ametlikult vastatud kirjalikult, et USA ajakiri „National Geographic" on viimasel ajal avaldanud rohkesti numbreid, mis ei kuulu levitamisele Nõukogude Liidus.

Jüri Lina

Tähistati Soome Talvesõja lõppemist

HELSINGI (M. E.) — Rohkearvuliste pidustustega pühitseti siin 13. märtsil Talvesõja lõppemist ja vaherahu sõlmimist 40 aastat tagasi. Riiklikul Talvesõja lõppemise 40-aasta mälestuspeol arhpiiskop Martti Simojoki rõhutas rahva ühtsuse tähtsust oma kõnes Helsingi toomkirikus, mida oli kuulamas ka president Urho Kekkonen. Kõikjal toimusid pärjapanekud sõjas langenute haudadele. Raadios, televisioonis ja ajalehtedes olid kuulda-näha-lugeda sõja lõppemise ja vaherahuga programme ja neis pöörati tähelepanu nii rahulepingu väga rasketele tingimustele kui ka sellele, kuidas soomlased ühtse rahvana oma iseseisvuse eest võitlesid.

Väljatahtjatel elamine Tallinnas keelatud

STOKHOLM (M. E.) — 28.—29. veebruarini rippus Moskvas Gagarini rajooni OVIR-i (välisviisade osakonna) uksel järgmine silt:

„19. juunist kuni 3. septembrini ei tohi isikud, kellel on väljakutse Nõukogude Liidust, elada Moskva linnas ega oblastis, Minskis, Leningradis, Kiievis ja Tallinnas.

Seega on vastavad kuulujutud leidnud ametliku kinnituse.

J. Lina

Austraalia purjetajad ei lähe Tallinna

SYDNEY (M. K.) — Austraalia Purjesportlaste Föderatsioon otsustas Moskva Olümpiamängudest mitte osa võtta, et ühineda Austraalia föderaalse valitsuse poolt kindlalt omaks võetud seisukohaga.

Muidu on Moskva Olümpiaadi boikoteerimisprobleem Austraalias üha segasemaks muutunud. Vaatamata sellele, et peaminister ja föderaalne valitsus on kindlalt seni boikoti poolt, on osariikide valitsusis meeleolud otsustamatud või isegi mänge soosivad. Nii on viimaseil päevil kuulda, et isegi parempoolsuse kindluse ja kantsi juht Bjelke-Peterson, Queenslandi osariigi peaminister, mängudest osavõtu pooldajate laagrisse üle läinud, rääkimata töölispartei valitsetud osariikidest. Ka on NSW-i osariigi valitsus isegi avalikult deklareerinud, et nad toetavad olümpiasportlasi, kui vajalikud summad Moskva Olümpiaadist osavõtuks, ei laeku.

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

„Insurance"

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 65[illegible]7816

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918.

Walter Loodi
ÕLIMAALIDE MÜÜK
18., 19. ja 20. aprillil kl. 2—8 p.l.
91 Glen Davis Cresc. (Woodbine ja Kingston Rd.)

HELLARRA SERVICES
raamatupidamine
ja tulumaks
Helle Rannik
endine
keskvalitsuse
tulumaksurevident
2001 Danforth Ave. Toronto Ont.
M5C 1J7
694-6241

Tiibklaverid — Pianiinod
Petrof, Bluthner, Forster, j.t.
Uued ja renoveeritud.
Kitarrid, akordionid ja teised
MUUSIKARIISTAD
Parandus. Üürimine
REMENY
house of music Ltd.
210 & 230 Bloor St. West
TORONTO, ONTARIO M5S 1T8
Tel. 961-3111

$219.00
Vancouver
Los Angeles
San Francisco
ja teised linnad.
Erakordselt odavate hindadega lennud
(subject to Government approval)
WEST HILL WORLD TRAVEL
4526 Kingston Rd. — West Hill (kohe idapool Morningside Ave.)
Helistage: (416) 284-4733

„RAJALEIDJATE" GAIDLIPKOND 25 AASTANE

Laupäeval, 12. aprillil tähistas Toronto „Rajaleidjate" Gaidlipkond oma 25. aastapäeva piduliku kokkutulekuga Peetri kiriku ruumes saalitäie külalistega. Lipkond lipuga rivistunud, süüdati pidulikult küünlad lipkonna aupatrooni poetess Marie Underi luulesõnadega Riina Kindlami, Ingrid Kivi, Kristi Lüdig'u ja Maret Liiki poolt.

Lipkonna õpetaja praost Oskar Puhm pidas noortetööle sobiva palvuse, aluseks võttes Matteuse 7 „Minge sisse kitsast väravast".

Järgnes ajalooline ülevaade lipkonna vanemalt ja asutaja liikmelt gaider Ene Rungelt, kes elavaid pilte maalis kõrgpunktidest „Rajaleidjate" 25. aastaselt tegevusteekonnalt.

Lipkonna nimi „Rajaleidjad" on pärit Eestist ja algupäraselt kuulus see Kuresaare mereskautide lipkonnale väikese erinevusega. Nende nimi oli „Läänepoolsed Rajaleidjad", nime autoriks on suur noortesõber kirikuõpetaja Harri Haamer.

„Rajaleidjate" asutamiskoosolekud algasid 1955. aasta kevadel ja 4. septembril samal aastal õnnistas lipkonna õpetaja lipkonna koos vanemate poolt kingitud rahvuslipuga. Lipkonna asutajateks olid gaiderid: Klaudia Voiko, Ene Runge, Lisanne Vaher ja Oie Punno. 1955. aasta aastakoosolekust võeti osa uue lipkonnana, mille juhiks oli gdr Lisanne Vaher ja vanemaks Meeli-Ann Tanner, tookordse Skaudisõprade Seltsi esimehe Hendrik Tanneri abikaasa.

Lipkonna õnnistamisele järgnenud koosviibimisele pühendatud Ene Runge luuletusest sai lipkonna laul, mille viisi lõi helilooja Udo Kasemets. 10. juulil 1956 õnnistati lipkonna lipp, mille kavandi koostas Egbert Runge. Peale gaidliku ja rahvusliku töö on „Rajaleidjate" lipkond aktiivse panuse andnud 25 aasta jooksul rahvuspropagandalisele tööle, eestluse tutvustamisel rahvusvahelistel kohtumistel.

1956. aastal „Rajaleidjad" läksid esimesse Kanada gaidide suurlaagrisse „Aarevalla", kust algas lipkonna saavutusrohke teekond. „Aarevalast" toodi koju parima all-laagri auhind ja kõik esimesed kohad võistlusaladelt.

1957. aastal võeti osa gaidide ühest rahvusvahelisest Jamboreest Hirvejärve kaldal Haliburtonis, millest võttis osa 16 sindajaid 41 maalt. Samal aastal valmisid lipkonna katsejärgu kavad, mis hiljem võetakse Maleva ulatuses kasutamisele.

1958 aastal valiti Meeli-Ann Tanner lipkonna auvanemaks ja gdr Ene Runge lipkonna vanemaks, millist kohta pidanud 22 aastat.

1960. aastal korraldati Eesti Gaid-Malevate vahelised võistlused rahvuslikkude erikatsetele, kus esikohale tuli Kanada Malev 152 punktiga. Teise kohale jäi Rootsi 43 punktiga. Kanada Malevas tuli 1-le kohale „Rajaleidjate" „Luige" salk.

LAULU HARRASTAMINE

„Rajaleidjate" üheks tugevaks alaks on olnud laulmine. Paljudes suurlaagrites korraldatud lauluvõistlustest lipkond pidevalt võitis esikohad, omades ka rändkarika. Lipkonna ulatuses korraldatakse lauluvõistlusi ja tänavuseks võitjaks osutusid vanemgaidid „Virmalised".

Lipkonna 25 aastasel tegevusperioodil on aktiivselt kaasa aidanud eesti ühiskonna mitmesugustele ettevõtmistele.

Väga palju tööd on lipkonnas tehtud gaidijärgulistes õppeprogrammides. 15 tüdrukut on jõudnud nooremgaiderini, gaideri väitekirja kaitsmise õiguse saanud 15, väitekirja kaitsnud 11 nooremgaiderit. Momendil on lipkonna nimekirjas 27 ngdr-it ja gaiderit. Osa nendest juhtidest töötavad aktiivselt lipkonna tööga, osa on koondunud „Kuldringi", et kaasa aidata vastavalt võimalustele. „Kuldringi" juhtideks on ngdr-id Reet Vanaselja-Marley ja Ellen Allas.

Lipkond on andnud Eesti Gaidide Malevale Kanadas neli Malevajuhti: Gdr Klaudia Voiko, gdr Ene Runge, gdr Ene Lüdig ja praegune juht ngdr Tiia Kütt. Gaiderid on töötanud Eesti Gaidide Liidu koosseisus ja praegugi Kanada Gaiderikogu ja Maleva juhatustes.

Lipkonna juhtideks on olnud järjekorras: gdr Lisanne Vaher, gdr Ene Lüdig, gdr Anne Orunukk, jällegi gdr Ene Lüdig, ngdr Reet Vanaselja-Marley, gdr Anne Vilde-Agur, ngdr Monica Haarman ja praegune juht ngdr Rita Valter.

1964. a. „Rajaleidjate" lipkond palus oma aupatrooniks meie suurluuletaja Marie Underi nimetusega „Suurema".

1974. a. gdr Ene Runge koostas uued katsejärgu kavad „Rajaleidjatele", mis jällegi kasutamist on leidnud Üle-Kanadalises ulatuses. Lipkonnas antakse välja igal aastal 5 rändauhinda.

Lipkonna vanem lõpetas oma ülevaate sõnadega: armsad vanemad, meie „Rajaleidjate" juhid oleme osalised teie laste kasvatamisel ja kujundamisel nii, et nendest saaksid tublid inimesed, truud eestlased ja head kodanikud.

TÄNU JA LILLED

Lilledega austati asutaja liikmeid, praost Oskar Puhmi abikaasaga ja lipkonna juhte. Endiste lipkonna juhtidena said mälestusalbumid Anne Vilde-Agur ja Monica Haarman. Väsimatu töötegijat, „Rajaleidjate" vanemat, gaider Ene Runget austati tema 60 hällipäeva puhul lipkonna aastapäeval temale pühendatud erakordselt suure nahkalbumiga. Hellakese lubaduse andis Laura Randmaa. Anti kätte järgu ja erikatsete märgid, nendele kes need ära teeninud. Parimaks hellakeseks käesoleval tegevusaastal on Rita Lees, parim gaid Kristi Lüdig ja parem rühm — Hellakesed.

Gdr Lisanne Vaher, lipkonna asutaja liikmena võttis esimesena sõna tervituseks. Ta ütles, „Las' 25 aasta mured naeruga minna, et tuleviku õnn saaks lauldes tulla!"

Gaidide Maleva nimel tervitas juubilari Maleva juht ngdr Tiia Kütt sõnadega: „Olgu teie sihid kindlad, sammud julged, südamed täis sõprustunnet!" Koos Maleva sekretäri Ngdr Siiri Lepp'aga annavad „25 aastasele tütarlapsele" kingiks skm Jaan Lepp'a poolt valmistatud veimevaka ja kõige suurema „koduvalmistatud" õie.

Gaideritekogu poolt tõi tervitusi koos kingiga gdr Hilja Kuutma. „Põhjala Tütarde" tervituse, kingi ja lilled andis ngdr Margot Nortma. Skautide Maleva nimel tervitas skm Silver Kask. Lembitu Maleva poolt tõi tervitusi ja kingi Harold Kivi, kes ühtlasi andis edasi Masterite Kogu ja Skm Ermi Soometi tervitused. Kalevi lipkonna tervitused ja kingi andsid üle Peter Kivioja ja Jaan Vaikla. Skaudisõprade Seltsi ja Lembit Pikkovi nimel koos ümbrikuga tervitas nskm Jaan Roos. Kirjalikud tervitused olid saabunud Hamiltoni „Kotka" lipkonnalt koos roosidega, gdr Elsa Raudsepp'alt, gdr Klaudia Voikolt, gdr Liis Juskelt ja Pensionäride Klubilt Friida Tertsi ja Helmi Mägi allkirjadega.

Piduliku kokkutuleku kava koostajaks ja juhiks oli ngdr Anne Liis Tüll. Ettekannetega esinesid vanemgaidid „Virmalised" kahe lauluga, gaidid näidendiga, „Kuldring" ooperiga ja hellakesed „Konnsiiliumiga".

Meeldiva gaidliku näituse korraldajaks olid ngdr Ellen Allas ja Helen Sadul. Rikkaliku loterii läbiviijaks oli lipkonna laekur ngdr Ilme Paar.

Lipkonna kõrged taset näitavad noored peale kasvanud juhid ngdr Rita Valter lipkonna juhina ja ngdr Katrin Kütti lipkonna sekretär, kes aastapäeva tähistamist juhtisid. Silmapaistev on lipkonna hea eestikeele oskus.

Lipkonna koosseis aastapäeval oli saja ringis. Lipkonnast aastate jooksul läbi käinud arvu hinnatakse üle tuhande.

Perenaisteks olid Ellen Kütti ja Salme Pakri, kaasa aitasid noorte emad rikkaliku kohvilaua katmisel.

elna

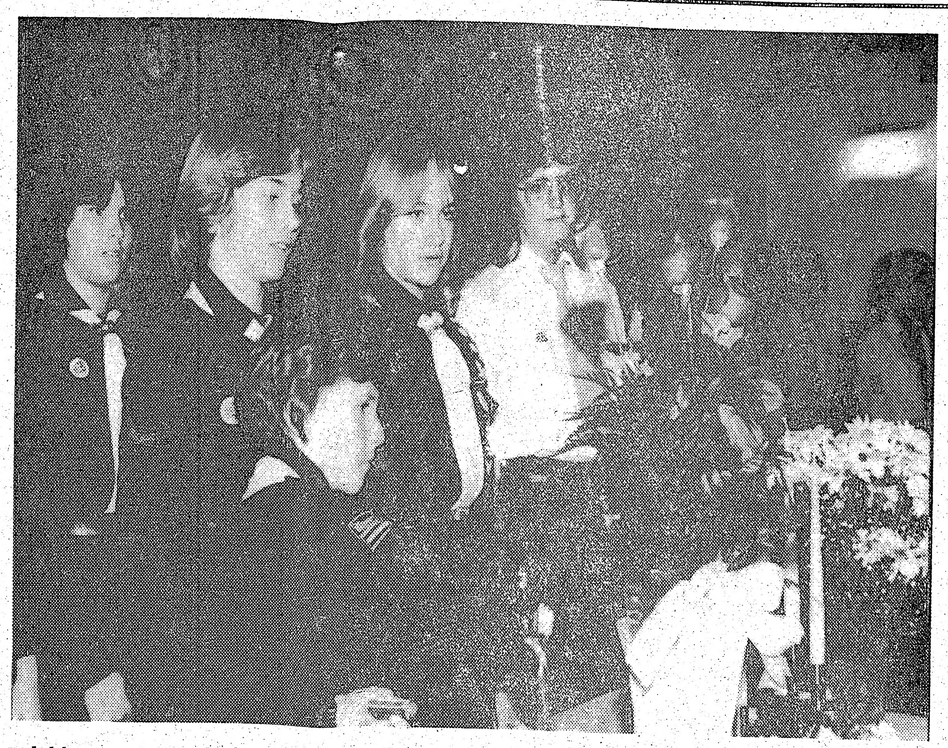

Pidulik moment Rajaleidjate 25-aastapäeva kokkutulekult. Küünlaid süütamas: hellake Riina Kindlam, gaidid Ingrid Kivi, Kristi Lüdig ja Maret Liik. Foto — Elna Kungla

Rajaleidjate lipkonna suur-töötegijad. Vasakult: ngdr Katrin Kütti (lipk. sekretär), ngdr Rita Valter (lipk. juht), gdr Ene Runge (lipk. vanem 25-aastat), ngdr Ilme Paar (lipk. laekur 25-aastat). Foto — Elna Kungla

Rajaleidjate Lipkonna „Kuldringi" liikmed kes lavastasid „Ooperi". Ees vasakult: ngdr. Ellen Allas, ngdr. Anne Liis Tüll, ngdr Lea Kõiv. Taga: gdr. Reet Vanaselja-Marley, gdr. Ene Lüdig, gdr. Anne Agur, ngdr. Ellen Salumets. Foto — Elna Kungla

H K INSURANCE AGENCY LTD
23 Westmore Drive
Suite 200
Rexdale, Ontario M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Sõjakooli aastapäeva ballilt Eesti Majas. Foto — O. Haamer

Eesti ohvitseride ja Sõjakooli kasvandikkude pere tähistas Sõjakooli aastapäeva traditsioonilise balliga Eesti Majas laupäeval, 12. aprillil. Balli korraldajaks oli esmakordselt hiljuti asutatud Eesti Ohvitseride Kogu Kanadas.

Nikolai Valge, E.O.K.K. esimehena ütles pooleteisesajalisele kuulajaskonnale teretulemast ning soovis head ballituju.

Kol. A. Tomander lühikeses sõnavõtus meenutas Sõjakooli tungivat asutamise vajadust, sest vastalanud Vabadussõda vajas eriti nooremaid juhte. Esimeses lennus oli hulk koolipoisse lahingkogemustega ja võitlusvaimuga, mis ei taandunud ka kümnekordselt ülekaaluka vastase survel. See võitlusvaim on kestanud edasi praeguseni.

Teadustajana tegutses edukalt Ralf Viksten, kutsudes esile naerupurskeid tabavate märgetega.

Lühijutte veeblitest luges kpt. Tinits ja oma sõjamälestustest rääkis E. Eerme, mis küll olid huvipakkuvad, kuid millest esimese puhul läks kuuldavuse nappusel eemalistuvatele palju kaduma ning teise puhul ületas pisut ettekandeks määratud aja.

Erika Solom esitas talle omase sharmiga soolopartiisid Lehari ja Paul Abrahami operettidest — „Laul ja chardash" ning „Victoria ja tema husaar". Klaveril saatis tuntud muusikapedagoog Aino Kurg. Ettekanded kviteeriti tugeva aplausiga ja esinejaile annetati roose.

Tõnis Nõmmik lühikeses palvuses tuletas meelde neid, kes langenud kodumaa kaitsel ja neid, kes haiguse või vanuse tõttu puuduvad koosviibijate keskelt ning palus: „et meie jõud ei raugeks enne, kui MEIE MAA ON JÄLLE VABA!"

E. Silm'a poolt tehtud saali külgseina kaunistus mõjus imposantselt oma lihtsusega ja ümmarguste laudade kasutamine tavaliste pikerguste laudade asemel võimaldas palju parema põrandapinna kasutamise ja lõi laudkonnas ka kodusema tunde.

MONTREALI E. V. ÜHINGULE UUS JUHATUS

Tunnistajate otsimine sõjakurjategude kohta Montreali lehes

Montreali E.V.Ü. aasta peakoosolek toimus 28. märtsil k.a. Jaani koguduse kiriku ruumes. Abiesimees Endel Ruberg andis ülevaate eelmise aasta ühingu tegevusest, milles mainis, et vaatamata meie liikmete arvu järjest vähenemisele oleme siiski suutnud palju korda saata.

„Eriti meie suureks kaotuseks oli endise esimehe Georg Lootuse kui ka mitme teise aktiivse liikme ümberasumine Torontosse. Ühing on eriliselt hoolitsenud Montreali skautide ja gaidide ürituste edukaks korraldamiekuks, ning eriti laskespordi „tippude" treenimisel. Selleks annetas ühing skautidele $150 laskemoona ja auhindade ostmiseks. Selle tulemuseks oli, et vanem skaut Toomas Altosaar tõi Torontost ära I. auhinna ja karika.

Kassa aruande luges ette laekur Elmar Ani, kust ilmnes, et oleme saatnud igal aastal Saksamaale invaliidide toetamiseks üle $1000.—, ning tänas lahkeid annetajaid, organisatsioone ja eriti üliõpilas-orgisid, et sedagi ka tulevikus teha saaksime.

Valmiste all uueks esimeheks valiti Endel Ruberg, et sellega veel rohkem kooskõlastada Võitl. Ühingu ja Skautide koostööd. Abiesimeheks valiti Aleksander Lehesalu ja juhatuse liikmeteks Elmar Ani (laekur), Cio Ojamaa (sekretär) ja Nikolai Karklin. Revkom. liikmeks Alfred Sule.

Koosolekul tõsteti veel üles küsimus Montreali lehes „Suburban" ilmunud kuulutuse kohta kellegi Mr. Aba Beer'i poolt, kes soovib kontakti võtta Tartus elanud eestlastega 2. Maailmasõja ajal, kes teavad midagi sõjakuritöödest juutide osas.

Ühingu sekretär Ü. Ojamaa vastas sellele, et tema oli loonud kontakti Mr. Aba Beer'iga, ning kelle esimene küsimus olnud, et mis juhtus 2000-de juudiga Tartus Saksa okupatsiooni ajal?

Teine küsimus: Kas keegi tunneb või teab eestlast nimega „L.", kes olnud Tartus kontsentratsiooni laagri ülem ja elavat USA-s, ning olevat uurimisel Ühendriikide kohtuvõimude poolt sõjakuritegude eest.

Koosolek arutas seda kuulutust ja kahetsusega leidis, et ikka veel pärast 40 a. katsutakse pookida sõjakuritegusid isegi eestlaste külge, vaatamata, et Eesti oli esimene riik, kes andis juutidele oma kultuurautonoomia.

Kuna see kurjategijate otsimine on otsaga jõudnud Montreali; siis otsustati sellest informeerida EKN-u, kes on rohkem sellest küsimusest teadlik ja kelle pädevusse sellised küsimused kuuluvad.

Keegi aga ei küsi, ega uuri, mis juhtus 80.000 Eesti Vabariigi kodanikuga, keda küüditati Siberisse. Kui palju oli selles eestlasi, sakslasi, juute, venelasi, lapsi jne.? — Keegi ei tea! — Võibolla Mr. Aba Beer võib anda sellele vastuse!

W.

Olaf Tammark Vancouveri

Seoses poliitvangide aastaga toimub Vancouveris 26. apr. kell 7 õhtul „Meie Kodu" aulas ühine koosviibimine kuhu peakõnelejaks on palutud USA Eesti poliitvangide abistamiskomitee esimees Olaf Tammark Wisconsinist. Kokkutulek toimub kõikide Vancouveri organisatsioonide ja koguduste ühisüritusena. Kõik tulu läheb vangide abistamiseks.

Ainulaadne luuleõhtu baptisti kirikus

Toronto baptisti koguduse juubeliaasta muusikaõhtute sarja arvult kuues üritus, pühap., 27. aprillil, kl. 18.00, on pühendatud kaasaegsele vaimulikule luulele kodumaal. Teatavasti on kodumaal praegu vaimulik luule ametliku ning avaliku põlu ja keelu all. See ei ole siiski takistanud talentide esilekerkimist ja vaimuliku luule arengut-levikut. Kirjutusmasinal trükitud-paljundatud luuletuskogusid on ilmunud Eestis mitmeid, nii üksikautoreilt kui ka gruppluuletajailt. Mõningad neist on ka välismaale jõudnud ja pühapäevane üritus soovib põgusa ülevaate neist anda. Kaks ettekandele tulevat laulu on loodud Siberis. Luuletusi loevad Luule Anto, Salme Tamm, Kalle Medri ja Henno Kalmes. Muusikalise panuse annavad õhtule samuti kodumaa autorite loomingust Monika Krabi, Jaan Medri, Kaljo Raid ja Anne Alkok. Pühapäevasele kodumaa luuleõhtule loodetakse laialdast tähelepanu ning rohket osavõttu. Sissepääs tasuta. Kirikukorjandus.

Misjonär Fred Peipman Torontos

Suurel-Reedel jõudis tagasi Torontosse Papua-Uus Guineas töötav eesti misjonär Fred Peipman. Toronto baptisti kogudus tervitas misjonäri pärast neljaaastast äraolekut koosviibimisega ülestõusmisepüha õhtul kiriku alumises saalis. Koosviibimine, mille korraldas koguduse välismisjonikomitee, kujunes südamlikuks jällenägemise ning tervitusõhtuks, millest rohkearvuliselt misjonisõpru ning toetajaid osa võttis. Sõnavõttudega pöördusid misjonäri poole pastor K. Raid, misjonikomitee esimees O. Medri, noortejuht H. Alkok ja IF grupiesindajana endine Uus-Guinea misjonär E. Seppi-McGrath. Muusikalise osa eest hoolitsesid noored. F. Peipmanile ja ta lastele anti üle kinke.

Ta jääb arvatavasti Torontosse kolmeks-neljaks kuuks. Ta kõneleb Toronto baptisti koguduse välismisjoni- ning noorteõhtuil.

Loterii Kolmainu koguduses

Eeloleval pühapäeval, 20. aprillil pärast kell 3 algavat jumalateenistust toimub Toronto Kolmainu koguduse loterii kiriku saalis. Loteriil on peale loosilaua, millede täisloosidega arv protsentuaalselt suur, ka eriloosimine väärtuslike esemetega, millede seas ka suur maal. Ka on müügilaual rohkesti häid ostuvõimalusi. Ka silmapaistvalt peeneid käsitöid. Naisringi liikmed serveerivad toitu ja kohvi einelauast.

Kolmainu koguduse kirik asub Sherbourni allmaa raudteejaama kõrval.

Vaipade ja mööbli PUHASTUS
auruga (steamcleaning)
Helistada ERIK LOKBIK
tel. 447-9834

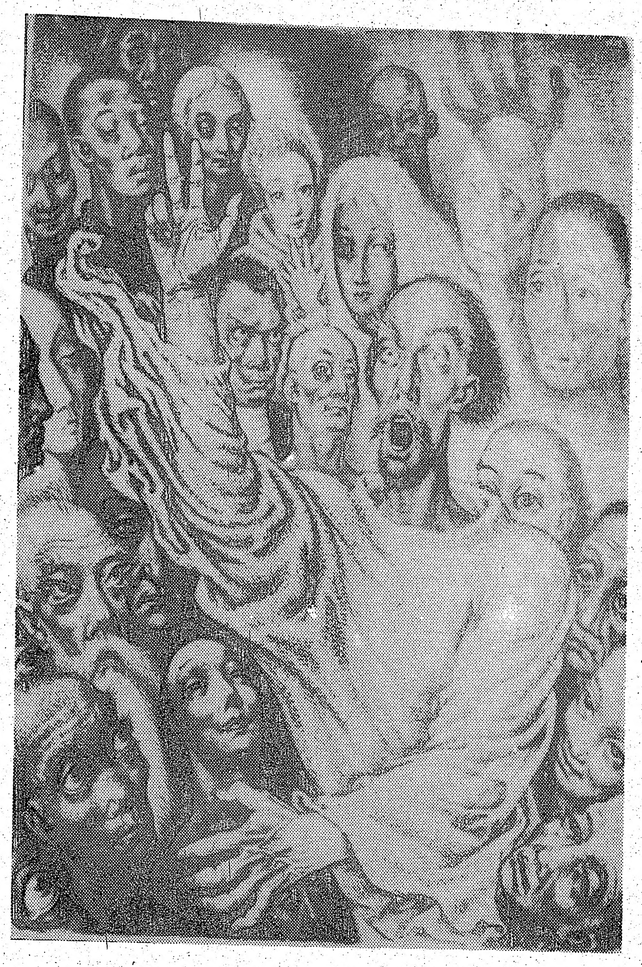

Eduard Wiiralt — Jutlustaja. Kivitrükk 1932.

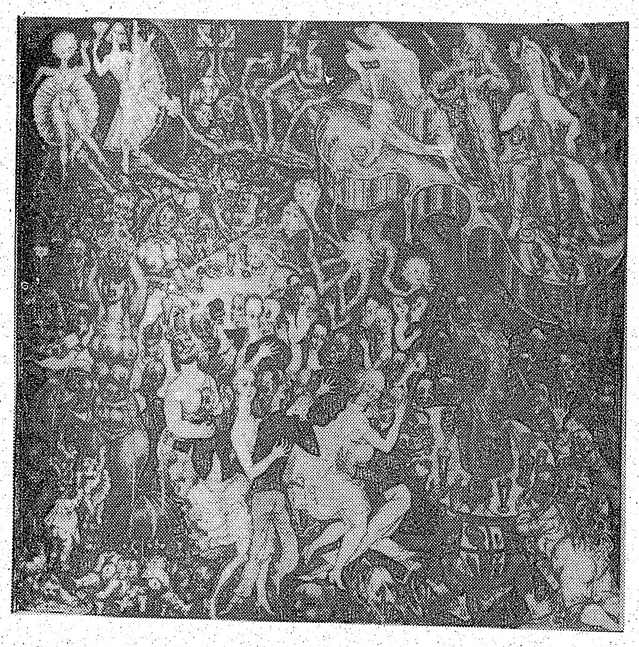

Eduard Wiiralt — Kabaree (ka: Elutants). Etsing 1931.

Richard Antik

SUUR VÄHETUNTUD EDUARD WIIRALT

2.

PARIISIS 1925—1929

Lähetatuna Eesti Kunsti-Sihtkapitali stipendiaadina 1925. a. sügisel üheks aastaks Pariisi, jääb Wiiralt sinna ka pärast toetuse lõppemist, koguni 14-neks aastaks. Tundmatu uustulnukana selles maailma kunstide keskuses, võideldes äärmiste majanduslike raskustega, ometi lükkas ta tagasi korduvad kutsed tulla tagasi Tartu „Pallase" õppejõuks ja graafika ateljee juhatajaks, mille kõrval võinuks ta, siin tunnustatud kunstnikuna, saada eritellimisi illustreerimise alal. Mis võisid olla äraütlemise põhjusiks, selle üle on mitmeid mõtteid avaldatud. Tõenäoselt võis olla, et Wiiralt ise leidis, et ta pole kunstiõpetaja, vaid looja ning Pariis kõigele vaatamata ometi avaram, kas või juba oma kallite tehniliste ateljeedega, mida ta vajas oma graafiliste menetluste avardamisel.

Aga varsti äratas ta Pariisis tähelepanu. Ühe tema esimeste näituste puhul 1927. a. rue Cherche-Midi galeriis koos teiste, juba tuntud kunstnikega, kus üks ruum oli tema töödele, kirjutab kaasaegne Pariisis, Jaan Grünberg: „Täis ruum, tunglemist W-i tööde vaatlemisel. Kunstnikud ja publik imetlesid W-i fantaasiat, tema tehnikat ja harukordset joonistusoskust. Müüke ei olnud palju, kuid moraalne võit suur". Kuulsamad Pariisi kunstisalongid on talle avatud — 1927. a. näitus salongis Au Sacre du Printemps ja Salon d'Automne; 1928. a. Salon Tuileries. Samal ajal valib Salon d'Automne Wiiralti oma tõeliseks liikmeks (membre societaire), mis otsese austamise kõrval andis mitmeid hüvitusi, nii näiteks tasuta esinemise näitustel, kirjeldused selle salongi publikatsioonides jne. Järgnevad tunnustuskirjutised ja kutsed osavõtuks näitustest üksi või koos teiste kunstnikega Euroopa ja teiste kontinentide pealinnades ja kunstikeskustes (1928. a. osavõtt rahvusvahelisest graafika näitusest Zenne'is (USA) ja erinäitus Philadelphias, puugravüüride näitus Pariisis).

Analüüsides Wiiralti pariisiaegset loomingut 1925—1939, võiks seda liigitada kahte ossa — aastad 1925—1932 ja siit peale aastad kuni 1939. Esimene periood on dramaatiline loomingult ja kunstniku isiklikus elus. Kunstnik asub uue tõelisuse keskele. Montparnasse oma „siniste hommikutega", Pariis oma erootikaga, ihade, grotesksuse, tüüpide, öö-elu ja ümbrusega. Kõike seda näeb ja haarab Wiiralt oma inimlikkuses, mis kajastub ta loomingus. Tema graafika lehtedele ilmuvad: „Haaremis" (akvatinta, 1926), „Mon Paris" (ofort, 1926), „Pargis" (etsing, 1927), „Naised silindrites" (ofort, 1927), „Seltskond" (ofort, 1928), leedad, neegrid jt. tüübid.

Ometi ei kao ühendus kunstniku endismaailmaga. Neis „tungi ja tormi" aastail loob ta vasegravüüris illustratsioonid bibliofiilse Pushkini poeemile „La Gabrielide" (1927) ja Boccaccio „Decameronile", mis teostusis wiiraltlikult „geniaalsed", saavad erakordse menu osaliseks, need otse haaratakse kunstiharrastajate ametlikke kollektsioonidesse. Valmivad veel „endiselt" Wiiraltilt sügavatundeline „Madonna" (linoolsügavtrükk). „Naturmorte" (puugrav.), „Vanamees kassiga" (värvil. monot.), mitmed portreed ja ka illustratsioonid Alb. Kivika novellidele „Sookaelad", Underi luuletuskogule „Rõõm ühest ilusast päevast" jt.

Nii näeme ka neis aastais esineb loomingus kunstniku kaks maailma. Peale surub siiski enam ümbrus — Pariis ja Montparnass, mis kulmineerub vasegravüürides „Põrgu" (1930) ja „Kabaree" (1931). See Wiiralti „Põrgu" pole mingi fantaasialik ega sümboolne põrgu kusagil, vaid otse maa peal, inimeste eneste keskel, samuti ka „Kabaree" on tegelik elu. Wiiralti analüüsija prof. Armin Tuulse märgib viimaste puhul: „Näib, nagu oleksid kõik Wiiralti enese poolt tormiaastate jooksul loodud tüübid kujunenud kokku".

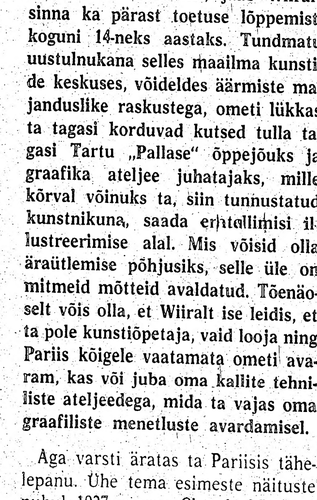

Eduard Wiiralt. (Foto ca 1942.)

UUS WIIRALT

Sellega lõppebki Wiiralti varajase Pariisi perioodi peamine temaatika. Näiline tülpimus ja raske haigus toob esile hoopis vastandliku Wiiralti. „Kabareele" samal aastal (1931) järgnenud „Maalija" (vasegravüürofort) on intiimne ja hingestatud — naised inglitena hoidmas raamistatud pilti Jeesus-lapsega, kunstniku

Eduard Wiiralt — Absindijoojad. Puugravüür 1933.

maalipalett aga hoitud amorettidest, kelles võib ära tunda hilisemaid lapsepäid, magavaid lapsi jt. Ekstaasis „Jutlustaja" (lito, 1932), ümbritseva rahvahulgaga, jälle otse vastand „Kabareele", igaüks omaette tüüp, omaette osasaamises ja reageerivana. Hallutsioonis „absindijoojad" (puugrav., 1933) vast kõige otsemalt aga vihjab Wiiralti tagasikohkumisele kõigest endisest. Kunstnik on muutunud õrnaks. Järgnevad küll ka aktid, kuid neis on eemaldatud kirg. Naisekehas otsib ta nüüd vormide ilu. Lisanduvad täis hellust lapsed ja lastepead, realistlikud portreed, milledes ei otsi ta negatiivseid instinkte, vaid individuaalset sisemist harmooniat. Esile kerkivad eksootilised loomad. Nendega tutvus ta juba Dresdenis olles. Pool aastat Marokkos, kus kohtab eksootiliste loomade, looduse ja inimestega, moodustab ühe tähelpandava osa kunstniku teise poole loomingu-ajajärgust Pariisis.

Püüdu välja pääseda Pariisist, selle miljööst ja inimestest võib märgata juba mitmes varasemas töös: „Aktid maastiku taustal" (pehmelakk, 1934), „Maastik Pariisi lähedal" (ofort, 1937), puude keskel „Lamav tiiger" (pehmelakk, 1937) j.t. Alles 1938. a. teostub igatsetud reis Marokkosse ,mis toob uut kunstniku graafilistele lehtedele: „Marrakeshi maastik" (ofort, 1939), „Marrekeshi linnamüür" (Ofort-kuivnõel, 1938), ning berberlased, vanad ja noored. Need kõnelevad teistmoodi inimesest ja nende sisemaailmast, mida kunstnik näeb ja kujutab.

KODUMAAL 1939—1944

Algava II Maailmasõja keerise eel jõuab Wiiralt peale 14-aastast äraolekut septembris 1939. a. kodumaale. Siit ta varsti leiab eest sama olukorra, mille eest oli lahkunud Pariisist. Ja varsti ka sama vaenlase sissetungi Eestisse, kelle vastu oli sõdinud ja keda välja tõrjunud 20 aastat tagasi.

Esimese tööna kodumaal valmib tal austusest eesti kunstivanameistri vastu „Kunstnik Kristjan Raua portree" (kuivnõel, 1939). Selle järele lõpetab ta oma pooleliolevad tööd Aafrika ainetel: „Berberi tüdruk kaameliga" (pehmelakk, 1940), „Noor araablane" (mezzotinto, 1940), ja „Vaade Atlase mägedele" (ofort). Edasi järgneb puht eestialane looming: „Istuv tütarlaps" (kuivnõel), „Istuv naine" (mezzotinto), „Poolakt" (kuivnõel), „Monika" (mezzotinto), kaks varianti „Eesti neiu" — üks pehmelakk ja teine värviline akvatinta, „Viljandi tamm" (kuivnõel" ja viimase tööna „Virve" (kuivnõel).

Loetletud kahes viimases töös on kahtlemata sümboolikat. Maastiku taustal „Viljandi tammes" on kunstnik vist küll sümboliseerinud Eestit, millest üle käinud paljud tormid, kuid jäänud püsima aastasadu. Väljapanduna näitusel Viinis (suvel 1944), kirjutab dr. H. D. Aukwitz-Kleehoven: „Selle eesti maapinna ees on muidu nii kinnine, vaikiva põhjamaalase süda täielikult vaikinud; see on õnnelikult koju pöördunu tänu kaua puudu olnud isamaale". Meie oma Hanno Kompus kirjutab: „Ta graveeris selle looduse ees otse plaadile, mõnda kuud igapäevases töös. Põlvili asendis sai maastikust parima vaate. Põlvitades valmistas Wiiralt pildi oma kodumaast". „Virves" — selles väike tütarlaps vaatab peakohal mustendavat äikesepilve, mis sümboolselt kujutab väikest eesti rahvast sõja ähvardava pilvede all.

Kodumaal sel lühikesel perioodil teostatud Wiiralti looming on meile kõige enam tuntud ja paljudel põgenikena kaasa toodud.

(Järgneb)

Väikesed süüteod ei tekita enam suuri probleeme.

ALATES 31. MÄRTSIST KÄSITATAKSE VÄIKSEMAID SÜÜTEGUSID UUE SEADUSE ALUSEL KIIREMALT JA LIHTSAMALT.

Kuidas on seadus väiksemate süütegude suhtes lihtsam

Kuni seni ajani arutas provintsi kohus väiksemaid süütegusid ja suuremaid kuritegusid sama menetluse alusel. Õigus pandi maksma kuid see võttis sageli kaua aega.

Alates 31. märtsist 1980 rakendati uus kohtusüsteem, mille eesmärgiks on muuta väiksemate süütegude arutamise protseduuri kiiremaks ja lihtsamaks.

Kuidas töötab uus seadus?

Kui teid nüüd süüdistatakse väiksemas süüteos, siis antakse teile lihtne formular, kus on selgelt esitatud kolm võimalust.

1. Te võite ennast allkirjaga süüdlaseks tunnistada formulari tagaküljel ja saata selle koos ettenähtud trahvirahaga kohtu kantseleisse.

2. Te võite ennast allkirjaga mitte süüdi tunnistada ja saata selle kohtusse, millele järgnevalt teile tehakse teatavaks teie kohtuprotsessi aeg ja koht.

3. Te võite tunnistada ennast süüdi koos seletusega. See on uus õigus, mille kasutamisel te ei vaidle süüdistuse vastu vaid esinete selgitava seletusega. Te võite taotleda karistuse redutseerimist või ajapikendust trahviraha maksmiseks.

Minge isiklikult Provincial Offences kohtusse, mis on märgitud kutsel või saatke kohale oma esindaja. Kutsel on märgitud ka bürootunnid ja teil ei ole vaja oma saabumisest ette teatada.

Millised süüteod alluvad uuele seadusele?

Peaaegu kõik eksimused provintsi seaduste ja määruste vastu: eeskirjade rikkumised autosõidul nagu kiire sõit, kaitsevöö mittekasutamine ja mootorsõiduki eest halvasti hoolitsemine. Samuti kõik süüteod selliste Ontario seaduste vastu nagu Liquor Licence Act, Game and Fish Act ja Motorized Snow Vehicles Act. Tulevikus rakendatakse uus süsteem ka autoparkimise süütegude vastu.

Milliseid kohustusi tuleb veel kanda?

Kui te ei reageeri esitatud kolmele võimalusele 15 päeva jooksul või kui te ignoreerite teile saadetud süüteo teadaannet, siis järeldab kohus, et te ei kavatse teie vastu esitatud süüdistusele vastu vaielda. Kohus võib teid süüdi mõista ja määrata teile rahatrahvi. Trahv tuleb tasuda 15 päeva jooksul ja kohus on varustatud võimupiiridega trahvi sissekasseerimiseks. Kui süütegu on seotud autosõiduga, siis kohus võib tühistada teie sõiduloa seniks kuni trahv on tasutud.

Kui te soovite rohkem informatsiooni väiksemaid süütegusid käsitava uue seaduse kohta, siis võite hankida endale tasuta broshüüre toiduainete suuräridest ja provintsi kohtute kantseleidest. Või kirjutage: Provincial Offences Information, Queen's Park, Toronto.

R. Roy McMurtry, Attorney General

William Davis, Premier

Ontario

VIIS EESTLAST AUSTRAALIA KUNSTIRAAMATUS

SYDNEY (M. E.) — Austraalia ja Uus-Meremaa kunstnike ja galeriide koguteos on toonud 2000 kunstniku seas rahvusvahelise kunstipubliku ette ka viis eestlast.

Nendeks on Edgar Aavik skulptor, kunstiõpetaja ja farmer, kes on arendamas Urituli skulptuuri parki. Oli välisnäituste korraldaja ja Balti kunstigrupi „Kuue Suuna" asutajaid. Tema töid leidub mitmes maailmanurgas, nendest olulisemad Prantsuse riigi kunstigaleriis (Beaux' d'Art Galery), end. Commonwealthi secretary A. Smith'i j.t. erakogudes.

Hartmut Lahm, on tuntud ajalehetede ja kirjade illustraator, kuid eestlaskonnas tundmatu. Eha Lauk asub Lääne-Austraalias, tuntud kui edukas maastikumaalija, olles võitnud terve rida auhindu. Gunnar Neeme on eestlaskonna kõige populaarsem kunstnik, kelle mitmesuguses tehnikas maalituid töid leidub pea kõikide eestlaste moodsates kodudes. On samuti võitnud terve rea auhindu, ning esinenud mitmetel maadel. Tiiu Reissar on tuntud kui kunsti-trükise viljeleja. Samuti esinenud peale Austraalia muudes maades, olles ka kunstiõpetaja.

☆

Linda Aavik tähistas oma 60. sünnipäeva sugulaste, lastelaste, sõprade ja Thirlmere laulukoori liikmete keskel. Üheksast lapselapsest oli kohal viis, ning ka neli tütart. Nendest noorim Epp-Kyllike, saabus Balist.

Linda Aavik'u isa, Andres Reevits oli omal ajal Viljandis raamatukaupmees koos venna Jaaguga. Nad aitasid K. Päts'u ajalehe „Teataja" asutamisele kaasa. Andrese abikaasa, Juulie, saabus Eestist 8 aasta eest, ning tähistas hiljuti 90 a. sünnipäeva.

Oli-On

Euroopa kogemustega rätsep õmbleb meestele ja naistele

ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID — MANTLID

kvaliteet materjalid

OLD MILL TAILORS

7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E4

Tel. 416/769-9535

Rudi H. Schneider

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Eestlus püsib koos emakeelse kirjasõnaga!

EESTI RAAMAT ON EESTI KODU UHKUS

„Meie Elu" juures on müügil kõik paguluses ilmunud raamatud

Romaanid

G. Helbemäe AINULT AJUTISEKS	$4.50
S. Ekbaum ARM ja AHNUS (B)	6.00
A. Kork ARMUD LAINUD (B)	4.00
I. Jaks ARUANNE	3.75
G. Guareschi DON CAMILLO	2.50
I. Jaks EI KELLEGI MAAL	4.50
A. Mägi EI LASTA ELADA	3.75
A. Valgmaa ELU ÜKSIKLINNUD	4.70
B. Kangro EMAJÕGI	4.25
A. Mägi EPILOOG	10.50
R. Kolk ET MITTE KUNAGI VÕITA	5.00
V. Uibopuu JANU	3.75
P. Lindsaar JA SÕDURID LAULAVAD I (B)	3.50
P. Lindsaar JA SÕDURID LAULAVAD II (B)	4.00
B. Kangro JOONATANI KADUNUD VELI	6.50
B. Kangro JÄÄLÄTTED (B)	3.10
A. Kalmus JUMALAD LAHKUVAD MAALT	3.50
A. Kalmus JUUDAS	5.00
A. Thoen HALLIDE MÄGEDE MAA	3.75
A. Kallas HINGE SILD	3.75
H. Mäelo HOMNE PÄEV	6.90
P. Krusten HULLUMAJAST MÖÖDUMISEL	6.50
A. Willmann HUNDISÖIDUL	7.90
P. Lindasaar „HARRAD OHVITSERID"	7.90
A. Mägi KARNEVAL	4.25
A. Gailit KAS MÄLETAD MU ARM II & III @	3.75
P. Krusten KAUGEL VIIBIJA KAEKÕRVAL	3.75
V. Uibopuu KEEGI EI KUULE MEID I & II	7.50
B. Kangro KEERISTULI	5.00
H. Mäelo KEERDSÕLMED	4.80
I. Jaks KELDRIST PÕÕNINGULE	6.50
A. Viirlaid KES TAPPIS EERIK HORNI	7.90
L. Lumiste KILLAD KÜLAS	5.00
A. Mägi KIUSAJA	3.75
A. Kivikas KODUKAIJA	5.00
V. Kudres KOIDUST KESKPÄEVANI	3.75
H. Susi KOJU TÜLEK	7.90
S. Ekbaum KONTVÕÕRAS	4.70
K. Rumor KRUTSIFIKS	4.25
K. Rumor KULD LIND	3.75
A. Helm KURADIL EI OLE VARJU	11.50
A. Viirlaid KUSTUVAD TULED	4.70
R. Kolk KÜLA POLEB KAHEST OTSAST	3.75
V. Uibopuu LADEMED	5.00
P. Krusten LAEV AKNA TAGA	3.75
P. Krusten LAEVASÕIT LEAGA	7.50
H. Salu LASNAMÄE LAMBURID	10.50
P. Krusten LAUL KÕRGEL KALDAL	4.25
A. Mägi LIPPUDE VAHETUS	7.50
K. Ristikivi LOHEHAMBAD	6.50
E. Nõu LÕIGATUD TIIBADEGA	10.50
A. Mälk MERE ANNID (b.)	3.50
V. Uibopuu MARKUSE MUUTUMISED	4.25
A. Gailit MUINASMAA	4.70
B. Kangro MUST RAAMAT	4.70
K. Ristikivi MÕRSJALINIK	4.70
T. Saare MÜÜRILILL	3.75
M. Pihla NAANU EMA TÜTRED	4.50
A. Kork NELI MUSKETARI	3.75
P. Krusten NEIUKE LÄKS ROOSIAEDA	4.50
K. Ristikivi NÕIDUSE ÕPILANE	4.70
G. Helbemäe PAGEJAD	6.00
P. Lindsaar PAELAMEHED	4.80
H. Nõu PAHA POISS	6.90
A. Willman PEO TAIS TUHKA, TEINE MULDA III	4.80
IV	4.80
V	4.80
A. Mägi PARADIISI VÄRAVAD	4.25
P. Krusten PIKERPÕLD JA PIIRAPEEL	5.00
A. Mälk PROJEKT VICTORIA	10.50
E. Toona PUUINGEL	4.70
K. Ristikivi PÕLEV LIPP	4.25
B. Kangro PUU SAAREL ON ALLES	7.50
H. Mäelo PÄEVAST PÄEVA	10.50
E. Nõu PÄRANDUSMAKS	10.50
A. Kork RELVALOOD	6.50
A. Mägi RISTIRIIK	5.70
K. Ristikivi ROOMA PÄEVIK	9.90
K. Ristikivi RÖÖMULAUL	4.70
A. Kork RÖÖVLIJAHIL	9.90
B. Kangro SININE VÄRAV	3.75
E. Toona SIPELGAS SINISE KAUSI ALL	7.50
R. Kolk SULAJÄÄ	3.75
K. Ristikivi SURMARATSANIKUD	4.50
H. Salu SURMATRUMMID	3.75
A. Kork SULID JA VÕMMID	7.50
A. Viirlaid SURNUD EI LOE	7.90
A. Kallas SUURLINNADE UDUS	3.75
K. Jakobi SUVEKODUMAA	7.90
J. Lattik TEDA EI OLE SIIN	6.00
A. Mägi TAALRIMÄNG	4.80
B. Kangro TÄEVA VÕTMED	3.75
A. Kork TAMMIRAIUJAD (B)	4.00
A. Mägi TANTS HÄMARUSSE	4.50
B. Kangro TARTU	4.25
M. Pihla TEED JA KAIJAD	3.75
H. Mäelo TEISED TUULED	5.70
H. Nõu TIIGER — TIIGER	5.00
A. Thoen TEISELE RANNALE	4.25
R. Kolk TRUUDUS ELU VASTU	9.90
R. Kaljumägi TUULE VESKI	4.70
A. Kivikas TULI LILLED	3.75
K. Rumor TUULE VIIUL	4.25
K. Ristikivi TULI JA RAUD	10.50
E. Ilbak TUVI MALM	3.75
A. Kork TÄNAVAKUNINGAD	5.50
A. Mägi UUED ISANDAD (kroonika)	6.00
V. Õun UUS EVANGEELIUM I	3.75
V. Õun UUS EVANGEELIUM II	3.75
S. Ekbaum VANG KES PÕGENES	9.90
S. Ekbaum VARJUDE MAJA	3.75
A. Kask VARJUD UDUS	3.75
A. Kivikas VERI MUST	4.80
R. Kolk VÄIKEMEES MIKS NUTAD	4.25
K. Ristikivi VIIMANE LINN	4.50
H. Mäelo VÕÕRAS VERI	4.50
H. Mäelo „Võõrsil"	7.90
K. Ristikivi ÕILSAD SÜDAMED	5.00
B. Kangro ÖÖ ASTMES X	6.90
A. Mägi ÕIGUS HÕLMA ALL	7.50
H. Susi ÜLE LAHE	7.90
P. Lindsaar — VÄRSKA	10.50

Novellid

P. Krusten HUUPI VALITUD	$4.70
I. Jaks AUGEIÄSE TALLID	10.50
A. Mälk KADUNUD PÄIKE (B)	4.00
H. Nõu KASS SÖÖB ROHTU, n. (B)	4.00
H. Nõu KORD KOLMAPÄEVAL	4.70
I. Jaks MAPP	5.00
V. Uibopuu MOSAIIK	4.50
E. Nõu PIDULIK MARSS	5.00
D. M. Türner SIINPOOL EEDENI VÄRAVAID	4.25
K. Rumor UNED JA MURED (B)	3.25
Tuglas KOGUTUD NOVELLID	5.00
E. Nõu TONT TEAB	6.00
K. Saarsen VALLUTAJAD	8.00
E. Nõu VASTUVETT	5.00
A. Mägi VIIMANE PAAR	4.70

Jutustused

L. Lumiste ATLANDI AKNAL	4.50
E. Allan Poe ENNEAEGNE MATMINE	4.50
J. Kaup ÜKSIKUD RAJAD TAHTEDE ALL	4.95
Reisikirjad ÜLE MAA JA MERE	3.75
A. Mägi—S. Rannu 21 MORAALSET MÕRVA LUGU	11.50

Mälestused

P. Krusten AIAPIDU LAMPIONIDEGA	10.50
L. Lumiste ALAMUSE ANDRES	6.85
A. Kalmus AJASTUTE VAHETUSEL	10.50
W. Mettus AINUS PARADIIS	4.80
R. G. Borgelin DANNEBORGI LIPU ALL	13.00
A. Warma DIPLOMAADI KROONIKA	6.00
M Raud EESTI KOOL AEGADE VOOLUS I	6.00
M. Raud EESTI KOOL AEGADE VOOLUS II	12.00
A. Traksmaa EESTI VABADUSSÕDA	9.00
I. Ivask ELUKOGU	12.00
H. Mäelo ELUTEGEVUSES	4.25
A. Luts HEITLUSE KEERISES II	15.00
A. Thauvon-Suits G. SUITSU NOORUS	3.75
O. Mamers HÄDA VÕIDETUILE	9.00
A. Mälk HOMMIKUST KESKPÄEVANI	6.50
A. Gailit 1891—1960	6.00
G. Helbemäe JÄRELPÕIMIK	10.50
A. Kalmus KADUNUD SAAR	6.90
K. R. Pusta KEHRA METSAST MAAILMA	8.00
K. Pusta KIRJAD KINNISEST MAJAST	8.00
J. Remmelgas KOLM KUUSKE	4.50
S. Ekbaum KOHTUMINE LENNUJAAMAS	11.50
A. Raag KÕUEPILVEDE SAATEL	6.00
LAIARÖÖPMELINE SOOMUSRONG Nr. 2	13.00
E. Sanden LOOJANGUL LAHKUME TALLINNAST	16.20
A. Raag LÄBI VAREMETE	10.50
I. Käbin MAAL JA MEREL	9.50
V. Kravchenko MA VALISIN VABADUSE	5.00
MAHAMÄNGITUD VÕIT	5.00
G. Herling MAAILM OMAETTE	2.50
P. Lindsaar MARDUS KILJATAS	4.70
A. Mettus MÄSK JA NÄGU	5.00
K. Kadak MITME TAEVA ALL	15.00
E. Sanden MITME NÄO JA NIMEGA	12.50
R. Kask MÕNED PÄEVAD SEPTEMBRIS	6.50
J. Kõpp MÄLESTUSTE RADADEL III	4.10
A. Mälk PEALE PÄEVAPÖÖRET	9.90
Hugo Raudsepa KANNATUSTEE	10.00
J. Pitka RAJUSÕLMED	8.80
F. Kraav RISTTULES	2.50
H. Laretei SAATUSE MÄNGUKANNIKS	5.00
A. Raag SAATUSLIKUS KOLMNURGAS	7.50
V. Saarsen SEE MIS MA NÄGIN	52.00
A. Viirlaid SEITSE KOHTUPÄEVA (b.)	4.00
G. Helbemäe SELLEST MUSTAST MUNGAST II	3.75
E. Lundeborg SOOMUSAUTOGA EESTI VABADUSSÕJAS	5.00
W. Mettus SOOVIMATA KÜLALISED	5.70
M. Raud SULG JA RAAMAT	4.25
A. Hinnom SUUR HEITLUS	3.75
E. Ole SUUREL MAANTEEL I (Bros.)	8.00
E. Ole SUUREL MAANTEEL II (Bros.)	9.00
W. Mettus SÜDA PEO PEAL	3.70
A. Roos TALLERMAA	4.80
Koguteos TAMMINE RAHVAS	3.00
A. Lüüs TARTUS JA ROOTSIS	8.00
O. Angelus TUHANDE VALITSEJA MAA	4.50
A. Mälk TULI SINU KÄES	3.50
J. Remmelgas TULINE VÄRAV	8.00
H. Salu TUUL ÜLE MERE	8.00
A. Mägi VANA TESTAMENT	9.90
A. J. Leinjärv TÕNISMÄE	10.00
A. Kitzberg ÜHE VANA TUULETALLAJA MÄLESTUSI	6.00
A. Käbin VAIM JA MULD	5.00
J. Remmelgas ELS VAARMAN	13.00
F. Tuglas VÄIKE ILLIMAR	6.00
S. Ekbaum ÜHISTEGEVUS ON PÄIKE	12.00
VANA EESTI RAHVAKULTUUR	3.00

Mitmesugune kirjandus

O. Käbala AATOM POMM	2.00
L. Lumiste E. AJAKIRJANDUSE AJALUGU	12.00
ALBUM VIRONOUM	10.00
R. Toi EESTI HÜMN	8.00
Goethe FAUST II	3.50
EESTI VABARIIGI PÕHISEADUS	1.00
A. Mägi EESTI RAHVA AJARAAMAT	23.00
Jüri Uluots „EESTLASTE LEPINGUD VÕÕRASTEGA XIII SAJANDIL"	2.00
H. Salu EESTI VANEM KIRJANDUS	2.50
G. Suits EESTI KIRJANDUSLUGU	4.50
BALTIC LITERATURE AND LINGUISTICS	8.50
T. Parming BIBLIOGRAPHY OF ENGLISH LANGUAGE SOURCES ON ESTONIA	5.00
EESTI FILATELIST	2.00
EESTI METSAMEES EKSIILIS	1.00
N. Hinno EESTI ORGANISATSIOONID INGLISMAAL 1918—1968	6.00
V. Piirisild EESTI-INGLISE KOKARAAMAT	8.50
EESTI KEELE JA KIRJANDUSE INSTITUUDI AASTARAAMAT	12.00
EESTI KROONIKA 1957	3.00
EESTI PÕLLUMEESTE POLIITIKA	4.00
ESTONIAN OFFICIAL GUIDE	5.00
ESTONIA — A NATION IN THE CROSSWINDS	—.75
A. Saks ESTO-EUROPA	10.00
ESTONIANS IN AMERICA	7.00
I. Manninen ETNOGRAASILINE SÕNASTIK	6.00
A. Oras & B. Kangro ESTONIAN LITERATURE IN EXILE	2.50
KGB CALLING EVE	12.50
E. Rüga GRAAFIK JA MAALIJA	10.00
ANFÜRUNG E. SPRAGH	2.50
A. Oras EST. LITR. IN EXS	6.00
A. Ränk FOLIA BIBLIOGRAPHIA #5	5.50
EESTI ÜLIÕPILASTE SELTS 1870—1970 ALBUM XV	4.00
S. Hein BALTIC STATES	20.00
S. Kudirka FOR THOSE STILL AT SEA	7.95
HOMESTEAD AND HAPPINESS	29.00
A. Solzhenitzyn GULAG ARCHIPELAGO II	15.00
A. Solzhenitzyn GULAG ARCHIPELAGO III	20.00
M. Rauk INGLISE—EESTI SÕNARAAMAT	12.50
L. Kaagjärv HINGAMISPÄEV	5.00
Reedik Willem Willmann „JUTUD JA TEGGUD"	10.00
V. Kudres JUNNA	3.75
A. Roos JUMALAGA, KARS JA ERZERUM	4.50
JÕESAARE LOOMING	15.00
V. Saks COMMENTARIES DANIAE	12.00
A. Saareste KAUNIS EMAKEEL II	5.00
V. Tauli KEELEKORRALDUSE ALUSED	8.40
J. Aavik KEELEUUENDUSE ÄÄRMISED VÕIMALUSED	10.00
O. Laaman K. PÄTS	4.80
A. Possevino KIRI MONTOVA HERTSOGINNALE	2.00
T. Reijonen KES ON SÜÜDI	5.00
Vello Salo „KRISTLIK ROOMA"	—.50
KUNGLA "30", 1949—1970	15.00
Arno Vihalemm „KUNSTNIK EESTI KIRJANDUSES"	2.00
H. Kompus KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄREL	11.00
R. Toi LAULIK	3.75
R. Seth LANGEVARJURINA EESTIS	1.50
A. Proos LEHMATAPJA	4.80
LIVONIAN RHYMED CRONICLE	10.00
LUGEJALT KIRJANIKULE	3.50
XIII LÄÄNERANNIKU EESTI PÄEVAD 1977	5.00
G. Herling MAAILM OMAETTE	2.50
H. Jänes MAAILMA KIRJANDUSE PEAJOONI	7.50
V. Kravchenko MA VALISIN VABADUSE	5.00
E. Õun MERI JA MAA	12.00
B. Kangro MERRE VAJUNUD SAAR (näidend)	6.00
METROO 77	7.00
A. Küng MIS TOIMUB SOOMES	14.00
Ed. Ole MONOGRAAFIA	35.00
B. Pascal MÕTTED	2.00
A. Kaelas OKUPEERITUD EESTI (b)	1.50
G. Ränk OLD ESTONIA	12.00
RIIGIEHITAJA KONSTANTIN PÄTS	18.00
P. Laan MÕTTELEND	5.00
A. Gailit MÄLESTUSTEÖS	
Mägi-Ristikivi-Kangro EESTI KIRJANDUS PAGULUSES	9.00
H. Salu PORKUNI PREILI (b.)	15.00
RETSEPTIDE KOGUMIK I (kokaraamat)	4.00
A. Vomm RISTSÕNAD	2.50
RUDOLF SAARING	5.00
SAARESTE VÄIKE MURDEATLAS	9.00
E. Saks SAXI-SAXA-SAX-SAKS	10.00
G. Ränk SEST ÜMMARGUSEST MAAILMAST	20.00
V. Linna SIIN PÕHJATÄHE ALL	7.20
E. Jõesaar SKULPTUUR MAALJOONISTUS	12.00
STOKHOLMI EESTI ALGKOOL	5.00
J. Härmatare SUMERI KILDE	8.75
SÕNAS JA TEOS (Pühendatud E. V.Tartu ülikoolile)	5.00
T. Künnapas SUURED MÕTLEJAD	6.00
KORP. ROTALIA SÜDAME JA SULEGA	3.75
B. J. Kaslas THE BALTIC NATIONS	12.00
SÕNAS JA TEOS	5.00
THE SECOND CONFERENCE ON BALTIC STUDIES IN SCANDINAVIA (volume 1, 2 ja 3) @	5.00
TORONTO E. MEESKOOR 1950—1970	7.50
TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING 1952—1978	8.00
TRENT '77 ja TRENT '78 a.	2.50
H. Salu UTOOPIA JA FUTUROLOOGIA	4.50
R. Andre VALIMIK ETTEKANDEID	4.50
Reedik Willem Willmann „VALMID"	2.50
J. Kaup ÜKSIKUD RAJAD TÄHTEDE ALL	4.95
J. Kangur VAIM, VÕIM JA VABADUS	7.50
G. Helbemäe ÜLELIIGNE INIMENE	4.00
V. Salu VALMID	2.50
J. Flynns WHILE YOU SLEPT	4.50
Muuk-Rajamaa VÄIKE ÕIGEKEELSUSE SÕNARAAMAT	8.00
E. Muuk LÜHIKE EESTI KEELEÕPETUS I	4.50

Luuletused

I. Ivask AJALOO AIAD	3.00
S. Ekbaum AJATARI	$5.00
B. Kangro AJATU MÄLESTUS	$3.00
B. Kangro ALLIKAD SILLA JUURES	4.00
B. Kangro EARTHBOUND	
EESTI LÜÜRIKA I (valimik)	5.50
FAUST II	4.50
HARRASTUSED PARRASPUUDELT (noortelt)	2.50
B. Kangro HÄITSMEMEHI JA PÄRLI PÜÜDJAD	7.00
K. Ristikivi INIMESE TEEKOND	6.00
J. Nigol KALLIS KODU	1.00
K. Ahven KAS MÄLETAD	3.00
R. Kolk KIRI	5.00
E. Haavniit KIRJAD KODUMAALE	4.00
I. Mikiver KIRVER JA TUIKSSOON	5.50
K. Lepik KLAASIST MEHED	6.00
U. Karuks KODAKONDUR	6.00
O. Ehaste KODU MU KULDNE	4.00
A. Rannit KUIV HIILGUS	3.40
A. Viirlaid KÄSI KÄES	7.00
G. Suits LAPSESÕND	2.40
K. Rumor LIIVA KELLA ALL	3.80
T. Ässar LIIV MERE ÄÄRES	3.00
P. Ilus LÕBU JA HIMU	4.00
S. Ekbaum LUPIINID-LUPIINID	6.00
E. Krants LUMELIITLASED	3.00
B. Kangro MEREVALGUS-TUULETUND	6.00
A. Vomm MINU HING	20.00
B. Kangro MINU NÄGU	8.00
MINU LAULUVARA II	6.00
I. Grünthal MUST PÜHAPÄEV	2.00
K. Lepik MARMORPAGULANE	3.00
POETI ESTONI	6.50
T. Ässar „NAGU LIIV MERE ÄÄRES"	3.00
U. Maasing NEEMED VIHMADE LAHTE	3.50
R. Kangver NELIKÜMMEND KÜÜNALT	4.00
I. Ivask OKTOOBER OKLAHOMAS	2.00
A. Kaelas OKUPEERITUD EESTI	1.50
M. Deverguas OSMOSES	3.00
B. Kangro PUUD KÕNNIVAD	2.90
U. Masing PIIRIDELE PYYDES	4.00
I. Ivask PÄEV ASTUB KUKE SAMMUL	3.00
V. F. Post ROOSIAIA VANG	1.75
G. Suits ROOTSI LUULEPÕIMIK	2.00
A. Kivikas SEE ON SEE MAA	1.50
B. Kangro SEPTEMBER	3.00
T. Ässar SEITSE SILDA, ÜKS PAAT	2.00
E. Pettai SININE UNISTUS	6.00
K. Lepik SURMAL ON LAPSE SILMAD	4.00
B. Kangro SUVEHARI	3.50
S. Laaman SÜDA VAATAB KIIKRIGA	4.00
A. Vihalemm TSOOLOOGIA	4.25
G. Suits TULI JA TUUL	2.00
H. Oja TUNNETE PURDEL	3.00
G. Suits TUULEMAA	2.40
U. Masing UDU TOONELA JÕELT	5.00
B. Alver UUED LUULETUSED JA POEEMID	5.00
A. Vomm VARJUD	8.00
B. Kangro VARJUMAA	3.50
A. Mägi VÄSTUHELGID	3.50
I. Ivask VEREKIVI	6.00
K. Lepik VEREPÕLD	4.00
A. Vihalem ÜHE KEELEGA KANNEL	6.00
K. Saarsen ÜKSILDUSE AASTAD	5.00

Meie kirjanikud

E. Eller ARVO MÄGI	3.00
A. Mägi GERT HELBEMÄE	3.00
A. Mägi KALJU LEPIK	3.00
H. Salu ALBERT KIVIKAS	3.00
K. Ristikivi BERNARD KANGRO	3.00
A. Kurlents KARL RUMOR	3.00
KIRJANIKULT LUGEJALE	3.50
LUGEJALT KIRJANIKULE	3.50

Koguteosed

E. Laaman EESTI ISESEISVUSE SÜND	$36.00
EESTI RIIK JA RAHVAS TEISES MAAILMASÕJAS, I—X, (bros.) @	5.50
	köites 90.00
EESTI SÄÄTUSAASTAD 1945—1960, I, II, III, IV, V @	6.50
	köites 55.00
ESTLANDS ANSIKTE	15.00
B. Kangro-V. Uibopuu MEIE MAA IV	7.85
B. Kangro UNIVERSITAS TARTUENSIS	16.00
„EESTLASED KANADAS"	30.00
PICTURESQUE ESTONIA	15.00
MINU VARAMU	8.50
EESTI SEINAKAART (riidel)	30.00
EESTI SEINAKAART (paberil)	28.50
HIIUMAA KAART	4.00
TUNNE EESTIT (maakaart) I	10.00
TUNNE EESTIT (maakaart) II	10.00
TALLINNA PLAAN	5.50

Usuline kirjandus

E. Mänd AASTATE PÄRAND	8.00
O. Loorits EESTI RAHVAUSUNDI MAAILMAVAADE	2.50
B. Lige KOGUTUD JUTLUSI	5.00
V. Salo RIIK JA KIRIKUD	2.00
R. Kiviranna RÄNDURID TOLMU JA TÄHTEDE VAHEL	6.50
J. Luur ja Arumäe USUÕPETUS KODULE JA KOOLIDELE	3.25
J. Laks ÄRKAMISTUULED KODUMAAL	2.50
VALGED PÕLLUD	0.50

Ajakirjad

HIIU	3.00
RAHVUSLANE	2.00
TRIINU	1.25
TULIMULD	6.00
MANA	8.75
SILLAS	1.00

TÄHELEPANU. Kui teil puudub mõni soovitud raamat, siis kirjutage või helistage „Meie Elu" talitusele ja teile saadetakse raamat posti teel koju. Raamatu hinnale lisandub saatekulu.

Postiga tellides lisandub raamatute hinnale saatekulu.

„MEIE ELU" talitus, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada

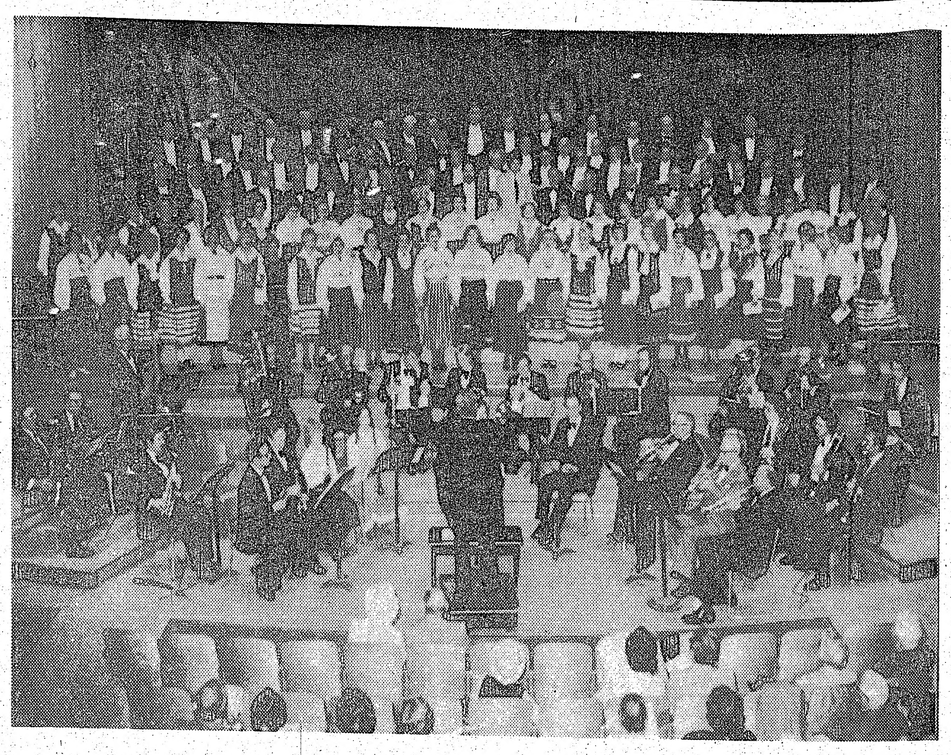

„Estonia" Orkester, T. E. Segakoor ja T. E. Meeskoor ühiskontserdil Lawrence Park Collegiate Institute'i auditooriumis. Juhatamas Harri Toi.
Foto — O. Haamer

ÜHISKONTSERT MUUSIKALISEKS SUURSÜNDMUSEKS

Ühiskontsert, kus esinesid „Estonia" Orkester, Toronto Eesti Segakoor ja Toronto Eesti Meeskoor toimus pühapäeval, 13. aprillil, Lawrence Park Collegiate Institute'i auditooriumis ning oli Toronto eestlaspere muusikaliseks suursündmuseks.

Avar 850 istekohaline auditoorium täitus peagu viimse istekohani ja kl. 15.30 asus „Estonia" Orkester orkestripoodiumile, esitades U. Kook'i juhatusel Ad. Virkhaus'i Parafraasi „Kas tunned maad", U. Kook'i seatud E. Saak'i „Vanne", kus solistina esines Tamara Norheim ja lõpetas rahvaviisiga „Viru valss", mille seadnud orkestrile U. Kook. E. Saak on „Estonia" Orkestri liige ja „Vanne" esitati esiettekandena.

Toronto Eesti Segakoori naisrühmad nägusates rahvariietes U. Kook'i juhatusel laulis J. Aaviku „Käokene, kulda lindu", M. Lüdigi „Kannikene", A. Ritsing'i „Suvi, sa polegi enam kaugel", M. Pruuli seatud rahvaviisi „Rukkiväli" ja A. Vedro „Midrilind": Nii „Suvi, sa polegi . . ." kui ka „Rukkiväli" tulid publiku tungival nõudel korrata. Viimases laulis soprani soolot Laine Koost.

Kava esimese poole lõpetas T. E. Segakoor, esitades U. Kook'i taktikepi all T. Vettiku „Ei iial", M. Lüdigi „Karjase laul", S. Purre „Jaaniõhtul", E. Aava „Hommik" ning rahvaviisid: „Igal ühel oma pill" ja „Tantsulaul" M. Pruuli seades. Viimastes aitas kasa ka osa „Estonia" Orkestrist.

Koor lõi juba esimese lauluga sooja kontakti kuulajaskonnaga, näidates head koori distsipliini ja selget diktsiooni ning tõlgendust. „Igal ühel oma pill" tuli korrata.

Peale vaheaega asus lavale Toronto Eesti Meeskoor. Harri Toi juhatusel esitas koor oma aastasest tööviljast A. Velmeti „Tuiskudes", T. Vettiku „Mis oli see?", E. Võrk'i „Lahinguratsud", K. Türnpu „Kevade tunne", T. Vettiku „Emale", E. Võrk'i „Muinasjutt", H. Kand'i „Kaugel" ja A. Velmeti „Laul". Viimast korrati.

T. E. Meeskoor, sammudes vastu oma kolmekümnendale tegevusaastale, on püsinud paguluses eksisteerivate meeskooride esireas. Ka möödunud kontserdil näitas koor küllaltki head toonipuhtust, distsipliini, enesekindlust ja selget diktsiooni.

Kava viimase osa moodustasid „Estonia" Orkester ja ühendkoorid, kus esmakordselt meeshääled olid teismeliste arvuga naistest ülekaalus.

Harri Toi juhatusel esitati „Koit" (M. Lüdig), mis tuli korrata ja U. Kook'i juhatusel lauldi „Palumine" (A. Kapp) ning „Veel kaitse kange Kalev" (M. Härma). Lõpulauluna kõlas H. Toi juhatusel traditsiooniliselt K. Türnpu „Lahkumise laul", millele järgnes „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm . . ."

Helmi Betlem'i ja Lembit Avesson'i ühine kontsert!

Pühapäeval, 27. aprillil kell 6 p.l., avaneb meie kaasmaalastele võimalus kuulata Peetri kirikus — kahte meie andekamat ja tuntumat muusikut. Laulukunstnik Helmi Betlem ja orelikunstnik Lembit Avesson.

Helmi Betlem oli juba kodumaal hästi tuntud lauljatarina, saades, kohe pärast Konservatooriumi lõpetamist diplomeeritud helikunstnikuna, ka Konservatooriumi lauluõpetajaks.

Lugematute kontsertide kõrval on Helmi Betlem juba kodumaa ajast kui ka paguluses hästi tuntud ja hinnatud kirikute laulusolistina. Paguluses rohkem kui 28 aasta kõige rohkem Toronto Peetri koguduses laulusolistina nii jumalateenistustel kui kirikukontsertidel, koguduse liikmetele sügavaid elamusi jättes.

Viimase 30 aasta jooksul on Helmi Betlem'i laulustuudios õppinud suurem osa meie tuntud lauljaid, kes oma lauluga lugematuid kordi kontsertidel või muudel isamaalikel üritustel on esinenud.

Lauljataril Helmi Betlem'il on kombeks olnud oma ümmargusi sünnipäevi kiriku-kontsertidega tähistada. Nii ka 27. aprillil k.a.

Lembit Avesson, Peetri kiriku esimesi organiste, omab magistrikraadi muusika alal. Ta põlveneb väga andekast muusikute perekonnast, kus vend oli kuulus viiulikunstnik ja õde tuntud, andekas klaverikunstnik.

Lembit Avesson on tuntud ühe parima orelikunstnikuna, kes on alati Bach'i, Böhm'i, Vivaldi ja teiste helitöid haruldase muusikalise tunnetusega orelil ette kannud.

Oreli kõrval on ta juba aastaid olnud solistide koori ja kammerorkestri „Musica Divina" ja „Musica Viva" juhiks. Lembit Avesson'ist ei tohi mööduda ka kui andekast kompositorist, kelle sulest on kirjutatud orkestri, oreli, klaveri ja laulupalasid, millised kõik kõrge muusikalise väärtusega. 27. aprilli kontserdil tuleb ka esiettekandele Lembit Avesson'i laul „Agnus Dei". Lisaks on kahel kunstnikul ecloleva kontserdi kavas Bach, Händel'i, Pachelbel'i, Stradella, D'Aquin'i, Tobias'e ja Avesson'i helitöid. Sisuliselt viib kontserdi kava meid Jeesuse sünnist kuni Jeesuse ristisurmani.

Tuleks ka mainida, et Lembit Avesson oli see, kes Peetri kiriku oreli vilede koosseisu koostas, mille järele orel sai tellitud.

Allakirjutanul on 3-e aasta jooksul, Lembit Avesson'i oreliklassi õpilasena, kõige paremad mälestused heast, kvalifitseeritud oreliõpetajast.

Eeloleval kontserdil on kõigil kirikumuusika armastajatel võimalus nautida 2-he suure kunstniku ettekannet.

A. M.

Toronto Eesti Segakoor külas Buffalos

Buffalo Eesti Luteriusu Pauluse kogudus pühitses oma 28-dat aastapäeva. Külalisena oli esinema kutsutud Toronto Eesti Segakoor.

Väljasõit toimus bussidel. Kohale jõudes Holy Trinity Luteri kirikusse võttis külalisi vastu Koguduse Nõukogu esimees Edgar Zirna koos teiste Nõukogu liikmetega. Ka ootas külalisi kiriku seltskondlikes ruumides lõunasöök koguduse naisperelt.

Jumalateenistusel teenis koguduse õpetaja Johan Teras ja kaunistas lauludega Toronto Eesti Segakoor. Kanti ette F. Schubert'i „Püha", Kunileid'i „Helde Isa" ja Miina Härma „Looja kiitus". Solistina laulis Tamara Norheim F. Faure „Crucifix". Orelil saatis solisti ja koori P. P. Lüdig.

Pärast jumalateenistust toimus seltskondlik koosviibimine International Institute ruumes. Koosviibimisel laulis T. E. Segakoor T. Vettik'u „Ei iialgi", S. Purre „Jaaniõhtul", Meta Pruul'i seatud rahvaviisi „Igal ühel oma pill". Koori naiskoor kandis ette Meta Pruul'i seatud „Seal kus rukkiväli" milles soolo osa laulis Laine Koost. Kuna k.a. möödub 100 aastat Mihkel Lüdig'i sünnist siis selle tähistamiseks laulis koor „Karjase laul" ja naiskoorilt „Kannike".

Tamara Norheim laulis Uno Naissoo „Mu kodu", Ernesaks'a „Alla valgete kaskede" ja A. Kapp'i „Sa oled mu südame suvi". Klaveril saatsid Tiina Norheim ja P. P. Lüdig.

Meeleolurikas koosviibimine lõpetati K. Türnpu „Lahkumise lauluga". Varsti veersid bussid tagasi Toronto suunas rõõmsate lauljatega, tänutundega südames ilusa veedetud päeva eest lähkete ja sõbralikkude kaasmaalaste keskel.

Õnne Laikve iseseisev kontsert Peetri kirikus

Toronto ja muudelgi laulu armastavate muusikaharrastajate peres on sopran Õnne Laikve suhteliselt lühikese aja kestel saanud kõrgetasemelise kunstnikuna aina kasvava tähelepanu osaliseks. Senini kuuldud nelja iseseisva kontserdi publikule on ta pakkunud rikastavaid muusikalisi elamusi ning sama on põhjust loota ka eelseisvalt kontserdilt, mis seekord toimub pühapäeval, 20-ndal aprillil kell 6 p.l. Peetri koguduse organist, Inga Korjuse korraldusel ja äsjaste muusikastipendiaatide kammerorkestri saatel.

Õnne Laikve on sündinud Eestis ja juba neljaaastasena kõlas ta laul Tallinna Ringhäälingu saateis lastele. Kui kodumaa ja kodumaaga koos palju muud pidi jääma maha, siis huvi ja armastus laulu vastu tulid pagulusse kaasa. Peale paguluse algaastaid Saksamaal siirdus Õnne Laikve Austraaliasse, kus asus oma häält koolitama Adelaide Royal Konservatooriumis professor Bishopi ja kuulsa inglise lauluõpetaja Nancy Thomas'e käe all. Need õppeaastad said põhjapanevaiks lauljatari edaspidisele tõusule täiuse poole.

Mõned aastad tagasi asus Õnne Laikve koos perekonnaga Torontosse ja ta lauluharrastus jatkus Toronto Royal Konservatooriumis dr. Ernesto Vinci laulustuudios. Kuigi kunstniku häälepaelu tabas kogu aastaks vaikimisele sundiv haigus, paranes Õnne õnnelikult ja peagi jatkusid õpingud ja harjutused Peter Paul Lüdigu ja meie tuntud lauljatari ja laulupedagoogi Helmi Betlema juhatusel ja tiivustaval õhutusel.

Tallinna Linna I Tütarlaste Gümnaasiumi

(III Gümn.) endiste õpilaste ülemaailmne kokkutulek einega korraldatakse seoses Esto-80 pidustustega esmaspäeval, 7. juulil 1980 kell 12.00 Carlton Hotelli piduruumes, Kungsgatan 57 A, Stokholmis, Rootsis. Kuna meil on vajalik teada osavõtjate arvu, palume osavõtust teatata hiljemalt 20-daks maiks 1980. Korraldava toimkonna nimel **Maimu Saare,** Rekylvägen 5, 191 41 Sollentuna, Sweden.

Tallinna Linna Tütarlaste Kommertskooli

õpilaste kokkutulek on pühap., 20. aprillil kl. 1 p., 75 Bexhill Ave. Scarboro. Helistage 755-5763 Helmi Nõlvak või 239-6590 Helmi Haljasmaa.

Montreali skautlike noorte Jüripäeva koondus

Laupäeval, 26. aprillil kell 10.30 toimub Jaani kiriku ruumides noorte Jüripäeva pidulik koondus. Päevakohane sõnavõtt dr. R. Amonlins'ilt. Kõik vanemad ja külalised teretulnud.

Oma kunstnikukarjääri jatkama kutsus sisemine tung ja huvi ning nüüdseks on kunstnik saavutanud juba sellise küpsuse, mis võib pakkuda rikast muusikat ka väga nõudlikule kuulajaskonnale; elamusi ja rõõmu, mis ei unune.

Eeloleva kontserdi kavas on G. F. Händeli, R. Strauss'i, W. A. Mozart'i, F. J. Haydn'i, J. Sibeliuse, M. Lüdigi ja C. Gounod muusikat ja just siintoodud järjekorras. Lisaks ja vahepaladena esinevad lauluduetiga Margit Viia ja Evi Valge, harpsikordil Heidi Klamas ja Michael Sadul, flöödil Heidi Laikve, ning trompetil Ingvar Liitoja.

Päevakohase meditatsiooni ütleb praost Oskar Puhm.

Õnne Laikve laulukontsert on meie oma muusika elu viljelemisel tähelepandavaks ja toetamisväärseks sündmuseks.

USA piirilt:

KARTUSE JA LOOTUSE VAHEL

Pea möödub pool aastat sellest kui vallutati Ameerika Ühendriikide eksterritoriaalne saatkonnaala Iraanis ja saatkonna personali peetakse seal vangistuses. Ameerika valitsus ei ole seni osanud astuda sammugi selle olukorra muutmiseks. Ainult praegune president on saavutanud enesele sisepoliitilise võidu, väljavaatega jääda edasi Valgesse Majja veel neljaks aastaks. Võib isegi tekkida kahtlus, et olukorda on lastud venida just selle tagamõttega.

Kuid nii kavalat mõttekäiku on raske omistada praegusele presidendile, kes näib oma tagasivalimise huvides tegevat pingutusi just pantvangide vabastamise suunas, et poliitilist triumfi saavutada. Seejuures on kogu aja tammutud nagu kana takus. On küll käidud Ühinenud Rahvaste organisatsioonis, rahvusvahelises kohtus ja liitlastegi juures, kuid midagi sellest pole aidanud sammugi lähemale vangide vabastamiseks ja Iraani kriisi lahendamiseks.

Tagajärg on olnud vaid Ameerika Ühendriikide kui maailma suurvõimu prestiizhi kahanemine ja juhipositsiooni kaotus. Vanal ajal oleks selline tegu kui teise riigi saatkonna vallutamine, või isegi ühe saadiku puutumatuse rikkumine olnud kindlaks sõja põhjuseks. Nüüd aga maailma suurriigi president peab paluma vabandust rööviivõimu ees ja peab kuulma käskusid, mida võib teha ja mida mitte, hõrgutiseks silmade ees vangide vabastamine. Mõni ime siis, et venelasedki saadavad Ühendriigid lahkesti sinna kuhu vaja ja teotsevad vabalt kõigi oma surmavahenditega Afganistani rahva kallal.

Ameerika valitsuse poliitikaks öeldakse kogu aja olevat ameeriklastest vangide puutumatuse, heaolu ja eventuaalse vabanemise saavutamine. Võib küsida, kui õige on seegi näiliselt humanitaarne seisukoht. Nimelt lubati just selline humanitaarsus ülesse kütta põnevate uudistevahendite reportaazhidega ja märatsevate rahvahulkade projekteerimisega kaugnägemise seadeldiste ekraanidel. Mis oli just see, mida saatkonna vallutajad taotlesid — propaganda välismaailma ees ja ameeriklaste südamete täitmine hirmuga. Sellega loodi vägev surve Ameerika avalikule arvamisele, mis pikapeale võibki hakata kalduma sinna poole, et Ameerika peab ülesse tunnistama oma „süü" shahhi valitsuse toetamise pärast.

Kui sündmust poleks kohe algusest peale nii vägevalt reklameeritud ja ülessé puhutud, vaid loodud lihtsalt väikus ja üksköiksus selle ümber, oleks vangide pidajad võib-olla kaotanud huvi nende hoidmise vastu. Ei soovi otsustada kellegi inimese säatuse üle, kuid võime kujutlleda võrdluseks, et kui viiskümmend meest saadetakse sõja korral mõnele erilisele missioonile, siis ei kõnele sellest keegi ka siis, kui kõik langevad. Ka saatkonnad on ühe riigi eelpostid, ja sinna soovijaid ei pea ootama vaid sulepadjad, vaid ka arvestamine kõigi ohtudega nagu sõjaväe eelpostidelgi. Pealegi võis ja võib olla üsna kindel, et mingisugust tapmist ei järgne, ja selles suhtes vajatakse vaid enam külma verd.

Nagu märgitud, on tehtud nutmeid katseid kriisi lahendamise suunas, aga ikka on midagi viltu läinud. On moodustatud komisjon, on tehtud aumehe kokkuleppeid, on mõista antud, et . . . Kuid kõik on osutunud nagu petepiltideks kõrbes. Kui võim Iraanis on midagi lubanud, siis teine tühistab selle jne. Kellelegi pole nähtavasti silma hakanud, kuidas Ameerika valitsust on süstemaatiliselt veetud ninapidi, õige idamaise kavalusega. Lastakse paista, nagu otsiksid mõned seal võimu konsolideerumist ja me peaks vaid kannatlikult ootama, et nende võimalusi mitte rikkuda. Ometi on teada, et Iraanis praegu on vaid üks võimumees, ja see pole midagi öelnud vangide vabastamiseks.

Isegi kui — nagu president peab positiivseks — vangide üleviimine „valitsuse" kätte peaks toimuma, ei ütle see absoluutselt mitte midagi vangide vabastamise kohta. Vastupidi — seni on ikka kinnitatud, et nende saatus oleneb kunagi kokkuastuvast parlamendist. Mis suunas, seda pole keegi maininud.

Seega peaks küll olema ilmne, et Iraanis toimub ilus kokkumäng peamise sihiga, et ära hoida sanktsioonide rakendamist Ameerika Ühendriikide poolt Iraani vastu. Niipea kui sanktsioonide rakendamist nimetatakse, tuleb sealt poolt mõni mõistа andmine, et nüüd varsti . . . Ja jälle laskub Ameerika „kartuse ja lootuse" vahele. Kui kauaks?

E. N.

Okupeeritud Eestist

„KUI JATKUKS VAID SÖÖTA . . ."

Kui sirvida viimase aja lehti Eestist, tekib sünge pilt. Eriti kui jälgida kriitilisi lugusid provintsilehtedest.

„Edasi" kirjutas 21. veebruaril, et „hetkekski ei tohiks vaateväljast kõrvale jääda loomakasvatushoonete soojustamine ja hoolitsus selle eest, et loomadele ei satuks ette külmunud sööta". Sigu saaks rohkem kasvatada, kui „jätkuks vaid sööta", kurdab „Edasi".

14. veebruaril kirjutas „Edasi" loos „Väljateenimata preemiad" muuhulgas, et Tartu Jõesadam on jätnud 1978. ja 1979. aasta kaubatoodanguplaanid täitmata. Ometi on ebaseaduslikult makstud inimestele välja preemiat 7080 rubla. Ka palku olevat seadusevastaselt suurendatud. Oma töötajatele olevat müüdud kaupa (materjali) odavama hinna eest kui teistele. Lehes kirjeldatakse teisigi riisumisi ning konstateeritakse siis: „Kontrollijad leidsid muidki puudusi." Milliseid? Sellest leht vaikib. Juhtkond olevat vastanud arupärimistele: „Ei teadnud, ei näinud, ei ole kuulnud!" Jõesadama ülemale R. Kalliverile ja veel paarile määrati tasendusmaks kolme ametipalga ulatuses.

Samas lehes kirjeldatakse riisumisi Tartu 17. Kutsekeskkoolis. On omastatud laste toiduraha, mis oli lastele justkui välja makstud. Leht ütleb, et „tegelikult osa õpilasi pole seda üldse saanud". Kirjutatakse: „Kokku osutusid väljamakselehtedel õpilaste allkirjad võltsituks 121 rubla vastuvõtmise kohta. See sai võimalikuks seetõttu, et keegi ei kontrollinud tehnik-normeerija O. Hudjakova tööd. Ka materiaalseid väärtusi ei ole osatud hoida ja nende üle arvet pidada. Pidevalt oli laost materjale välja antud dokumente vormistamata." Leht ütleb, et asedirektor ja normeerija O. Hudjakova vastu on algatud kriminaalasi prokuratuuris.

Samas lehes on artikkel „Raisatakse elektrienergiat", kus tuuakse fakte Tartu tehastes elektri raiskamise kohta. Ka on avaldatud lugu „Unistused soojast toast", kus kirjeldatakse, et Tartus ei taheta igal pool korralikult keskkütte kaudu hooneid soojendada. Tihti tulevat kaebusi linna rahvakontrollikomiteesse.

Samas lehes on avaldatud mõned lugejate kirjad, milles nurisemisi. Nii kurdab L. D., et varem maksis sünnukirst 24 rubla, kuid nüüd on hinda vargsi tõstetud 62 rublale. Ta pärib, miks on kirstu hind nüüd ligi kolm korda kõrgem?

19. veebruaril avaldas „Edasi" artikli „Järjekindlus ja nõudlikkus toovad korra majja". Selles kurdetakse, et hirmsa viinavõtmise tagajärjel toodetakse üha enam praaki ja raisatakse nõnda kallist materjali. Järelevalvet olevat tugevdatud eriti palgapäevade ajal. Siiski lehes tõdetakse: „Me oleksime variserid, kui ütleksime, et nõudlikkusé ja kontrollimistega hävitame jäägitult pahe."

J. L.

Noorte usujuht Eestis vangistatud

STOKHOLM (M. E.) — Reedel, 21. märtsil vangistasid KGB agendid Tartus noorte usujuhi Herbert Murru. Võimud kandsid tema peale juba pikemat aega viha. Paar aastat tagasi avaldas laia levikuga keskleht „Noorte Hääl" KGB korraldusel tema kohta paskvilli. Eelnevalt oli ta välja heidetud Tallinna Konservatooriumist. Ametlikuks põhjuseks oli „halb edasijõudmine", kuid tegelikult ei meeldinud võimumeestele see, et noormees kõneles teiste noortega Jumalast.

Kui nüüd Herbert Murd oli kolinud Pärnust Tartusse ja korraldanud seal usklikele noortele muusikaõhtusid, kasutasid KGB mehed juhust, et „religioosse propaganda tegija" vanglasse sokutada. Herbert Murrule esitati süüdistus loata koosoleku pidamises ja teda ähvardab nüüd kuni kaheaastane vanglakaristus . . . Seega pandi ka tema kindlasse paika enne olümpiaregatti.

Jüri Lina

STUDENT ASSISTANCE TASK FORCE

- The Federal-Provincial Task Force on Student Assistance is reviewing current and proposed alternative programs for post-secondary Canadian student assistance related to a student's financial need;
- written views are invited from the public. These may deal with any or all aspects of student assistance including alternatives for the continuation, modification or replacement of existing policies and programs of both federal and provincial governments;
- further information can be obtained from: The Federal-Provincial Task Force on Student Assistance, P.O. Box 2211, Postal Station P, Toronto, Ontario, M5S 2T2;
- closing date for submissions to the Task Force is June 1, 1980.

Secretary of State / Secrétariat d'Etat
Council of Ministers of Education, Canada / Conseil des ministres de l'Education (Canada)

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

TOWING SERVICES — COLLISION — REFINISHING
Asjatundlik töö — Mõõdukad hinnad
TIM'S AUTO BODY LTD.
24-28 Howard Park Ave.
Toronto, Ont. M6R 1V5
FILTSOS BROS. & ASSOCIATE
Telefon 533-8451, 533-8452

PIKA HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MEIE SÕJAKAASLASE
ABIKAASA JA HEA SÕBER

AGI REBANE

Sündinud 30. märtsil 1907 Viru-Nigulas
Surnud 3. aprillil 1980 Saksamaal

Mälestavad sügavas leinas

M. & S. PERTENS perega
A. & M. JURS perega
V. & A. TERA
H. & K. LEMBER
R. & A. TRALLA
K. & M. MERIMETS

ELVAS SURNUD KALLIST ÕDE

HEDVIG KUKK'E

neiuna Voika

mälestab sügavas leinas

õde AINO SILD perekonnaga Torontos
vend ENDEL VOIKA abikaasaga Rootsis

Roman Marley Läänlaste Seltsi esimeheks

Läänlaste Seltsi peakoosoleku suuremaks päevakorrapunktiks oli põhikirja vastuvõtmine, millele oli esialgse kavandi koostanud E. Soomet. Mõningate muudatustega ja täiendustega võeti see üksmeelselt vastu, samuti otsustati jääda juba kasutatud nime Läänlaste Selts juurde.

Senine esimees R. Marley valiti tagasi. Juhatusliikmeiks E. Aleve, P. Kalju, M. Nurming, H. Oja, H. Neidre ja Maimu Usin. Revisjonikomisjoni E. Soomet, A. Lepismaa ja Aino Kassfeldt.

Järgnenud juhatuse ametite määramisel jagati ametikohad järgmiselt: abiesimees — P. Kalju, sekretär — H. Oja, abisekretär — E. Aleve, laekur — H. Neidre, abilaekur — M. Nurming ja ametita juhatuse liige M. Usin.

Luulemaastikke nüüdis-Eestist

OULU (M. E.) — Põhja-Soome linna Oulu ülikool korraldas Eesti nüüdisluule õhtu, millest võttis osa rohkesti oululasi ja hõimurahva luulest huvitatuid. Õhtu peategelaseks oli ülikoolis praegu õpetav lektor Heldi Tamm Tallinnast, kes kommenteeris „Runomaisemia Nyky-Eestistä" all eesti ilukirjandust. Kava kestel esitasid luulenäiteid muu hulgas ülikooli Poetica-rühm. Omi tõlkeid lugesid lektorid Aimo Rönkä (Ellen Niidu toodangust) koos Tauno Lähteenkorvaga (Debora Vaarandi).

Papson ja Hermann on tundmatud

Jüri Lina saatis sünnipäevakaardi Teet Papsonile Tallinna Keskvanglasse ning tervituskirja Annes Hermann-Enehielmile. Mõlemad saadetised olid tähitud ja punased vastuvõtutõendid pidid saatjale tagasi tulema adressaatide allkirjadega. KGB ei suvatsenud neid kirju kätte lasta tulla, vaid lähetas Stokholmi tagasi märkusega — „tundmatu". Kõik teised Jüri Lina kirjad Eestisse oma tuttavatele on viimasel ajal jäljetult kaduma läinud...

Reisid ja puhkus

SOODSAD LENNUHINNAD KANADAS

Harilik lennupileti hind on tõusnud tunduvalt viimase aasta jooksul ja praegu lennu hinnaks lääneranniku $575.—, mis enamikule reisijatele on majanduslikult küllalt kulukas. Mõned aastad varemalt olid soodustatud hinnaga lennupiletid saada vaid puhkusreisideks välismaale.

Nüüd on see aga muutunud ja väga soodsate hindadega lennud on saadaval Kanadas. Puhkusele sõitjad Vancouveri ja teistesse suurematesse linnadesse saavad nüüd paremaid soodustusi kui ülemeremaadesse sõitjad.

Madalaima sõiduhinna maksavad „CP Skybus" kasutajad. Sellel lennul mingisugust erilist teenindamist ei ole, kuid hind Vancouveri sõiduks ja tagasi maksab $202.—.

See on 35% harilikust lennuhinnast. Edmontoni $170.— ja Winnipegi $110.—. Need odavad hinnad on seotud teatud tingimustega. Toitu ei serveerita, kaasa võib võtta vaid 1 kohver. Koha reserveerimisel tuleb tasuda piletihind ja sõidu tähtaja muutmise trahv on $20.— mõlemas suunas ning seda saab teha ainult kuni 72 tundi enne väljasõitu. Neid kohti on müügil ainult piiratud arvul ja harilikult on need mitu kuud ette müüdud.

Alates 13. aprillist muutus aga nende odavate lendude saamine lahedamaks, sest „CP Air" paneb käiku 4 otselendu nädalas Toronto ja Vancouveri vahel. Samuti muutub tihedamaks odavahinnaliste lendude ühendus Toronto ja Winnipegi ja Toronto—Calgary vahel.

Võite viibida sihtkohas niikaua kui soovite, sest piletid müüakse eraldi mõlemale lennule.

Charter-lennud mis varemalt olid ainult lubatud ülemere lendudeks on maksvad nüüd ka Kanada siseliikluses. Ja seda ainult tänu konservatiivide valitsuse viimasele sellekohasele seadusmuutmisele.

Nüüd on võimalik müüa 33% kohtadest kuni väljalennu ajani ja etteregistreerimise aega lühendati senise 30 päeva asemel 14 päevale. Kõik charter-lennud mis lahkuvad peale kella 10 õhtul ei vaja etteregistreerimist.

„Sunflight" charter on eeloleval suvel käigus — Toronto—Vancouver, Edmonton, Galgary ja Saskatooni vahel läände ja idasse — Toronto—St. Johns. Hinnad on olenevalt hooajast, alates $179.—.

„Wardair'i" lennud on Torontost käesoleval suvel ainult Vancouveri üks kord nädalas kuni sügiseni ja sellest alates kuni jõuluni neli korda nädalas. Toronto—Vancouveri—Toronto lennuhinnaks on praegu $219.—.

Kõigile eelpooltoodutele lisaks on võimalik sada „CP" ja „Air Canada" charter-klassi lennuhinnaga pileteid. Need tuleb aga ette kinni panna 30 päeva ja tagasilend ei või toimuda enne 7 päeva ja peab olema toimunud 30 päeva jooksul. Need lennud pakuvad suurema sihtkohtade valiku. Samuti on võimalik sihtkohana kasutada üht linna ja tagasi pöörduda teisest.

Öölennud on odavamad kui charter ja charter-klassi hinna alla kuuluvad. See on „Nighthawk".

Suvised sõidud on saadaval Toronto, Vancouver'i, Edmonton'i, Regina, Winnipeg'i ja Halifax'i vahel.

Kui kasutate sihtkohana ja tagasi lennuks Vancouveri esmaspäevast kuni reedeni on hind $239.— ja Halifax'i $115.—. Nädalalõpul on lennuhind $30.— kallim.

Hans Kivi

Ootamatult lahkus igavesele unele endine lauluõde

ALMA VEIKE

mälestab sügavas kurbuses

CANTATE DOMINO

ja sügav kaastunne lauluõe Virve Mathias'ele ema kaotuse puhul.

Armast sõpra

ENDEL AAVIKU'T

mälestavad leinas

PAUL KUNSTIMEES abikaasaga
MART VESKIMÄE abikaasaga
PEETER LÄÄNISTE

Armast asutaja liiget

ERNST HANSSON'i

mälestab

EESTI ÕIGUSTEADLASTE ÜHING KANADAS

Armast

ERNST HANSSON'i

mälestavad

FELIX ALLIK
MIHKEL HANSEN
KUSTAV KURG
ENDEL OTT
ALEKSANDER PEEL
JÜRI REIAL
EVALD TIKENBERG
abikaasadega

ASUTAJAT LIIGET JA ENDIST ESIMEEST

ERNST HANSSON'I

mälestab kurbuses

VANCOUVERI PENSIONÄRIDE ÜHING

ARMAST SÕPRA

ERNST HANSSON'I

sünd. 5. aprillil 1896 Viljandimaal
surn. 2. aprillil 1980 Vancouveris, B.C. Kanadas

mälestavad leinas

THOMAS ja AIRI VAGA
MALDUS ja KATRIN MARITS
TOIVO ja ERNA LAANEMÄE
MART LAANEMÄE
PAUL ja ARMI SANDER
JAKOB ja SIINA KEMBI
LIISA MIRK
JAAK ja KÄRT SELDE
ANTS ja HELGA SELDE
LINDA SUURKASK
EDUARD ja LEIDA KALKUN
RUDOLF ja IRENE OLLJUM
LEO ja EVI SAARNOK
RICHARD ja LEIDA SUKMIT
KARL ja MILVI JÜRGENS
ANDRES ja SAIMA JOASALU
HILDA ja ELMA JOASALU
ADELE UNT
ALBERT ja MAGDA KRUG
BERNHARD ja AURELIA GRÜNBERG
ALEC KALBUS abikaasaga
KUSTO ja ELLEN PIKKER
MART ja AINO PUNGAR
EDUARD ja MAIE KIRS
OLGA VESIK
AUGUST RAUDSIK
ADOLF ja AMANDA VAHA
VALTER KAPSTA
ELMAR ja ANNI TAMBEK
LEONHARD KONDOR
ALEKSANDER KUUDRE
LARISSA PUHVEL
ERVIN ja ELSA LINDSTRÖM
AUGUST EDUARD SAAR
JAAN VISTER
AUGUST KAARNA

TAEVAISA TAHTEL SUIKUS VIIMSELE UNELE
MEIE ARMAS ÕDE JA TÄDI

IDA MÜLLER

Sündinud Tallinnas
Surnud 28. 3. 1980 Montrealis

Kurbuses mälestavad

ÕDE ja ÕELAPSED Kanadas
VENNA ja ÕELAPSED Eestis

HEAD SÕPRA JA SUGULAST

VIKTOR VALBERG'I

leinavad

EDUARD ROISER perega
SILVI ja HEINZ LAHE
AMANDA ALT
HILDA VAHTULA

ROOTSIS OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST ÕEMEEST JA SUGULAST

HARRI VELBRI'T

surnud 12. apr. 1980

mälestavad leinas THEODOR ja HELJO WOMPA
URMAS WOMPA
HILDA LINDPERE

Sul väsis süda, kustus silm...

MEIE KAUAAEGSET KALLIST SÕPRA

ENDEL AAVIKU'T

surnud 13. aprillil 1980 Kirkland Lake'is

mälestavad sügavas leinas

INGRID ja EVALD ARU
LINDA ja ENN RAIGLA

ARMAST ABIKAASAT, ISA, ÄIA JA VANAISA

VOLDEMAR MATIISEN'IT

sünd. 6. oktoobril 1901
surnud 2. aprillil 1980

mälestavad sügavas leinas

abikaasa RITA, Eckville'is, Alta
pojad: HENDO, Edmontonis
AARNE abikaasaga ja tütardega, Calgarys
tütar EDA McCLUNG abikaasaga, Edmontonis

Puhka rahus

Eesti Vabariigi kohtunikku

ERNST HANSSON'I

mälestab kurbuses

KOHTU- ja PROKURATUURI PERE

Suikus surmale armas vilistlane

rer. for.

VOLDEMAR MATIISEN

sünd. 6. oktoobril 1901 Tallinnas
surn. 2. aprillil 1980 Albertas

Sügavas leinas mälestab

ÜS RAIMLA

---

2. aprillil 1980 lahkus igavikku meie seltsi auliige

ERNST HANSSON

Leinas ja kaastundes poegadele perekondadega

TORONTO EESTI ÜNGITSEJATE ja JAHIMEESTE SELTSI
LIIKMESKOND ja JUHATUS

Kallist õde

LEIDA SIIM'U

surnud 22. märtsil 1980 Tallinnas

leinavad kurbuses

HELGI MÖLDER
INGA NEUFELD
EHA TOOMBERG

Lahkus meie armas

AGY REBANE

Mälestavad sõbrad ja endised laagrikaaslased Goslarist

SALME ja PEETER AUKSI
AINO NELKE-NELJANDIK perekonnaga
ERNA SIIM-KLIMSON abikaasaga
EVI ja REIN
LEIDA ja ENDEL
AUGUST JAANIMÄGI abikaasaga
TIIU PÄRNSALU tütrega

Los Angeles'is lahkus ootamatult igavikku kallis sugulane

VERNER VISSE

Mälestavad leinas

LINDA ja ED TOBRELUTS perekonnaga

ETK endise juhatuse esimehe abikaasat

JULIE PÕDRA'T

surnud 19. märtsil 1980 Stokholmis

mälestavad kurbuses

endised ETK-lased ja sõbrad
HEIKI ja HELMI EHASALU
AUGUST ja FANNY JAAGUMÄGI
META LIIDEMAN
IRENE ja BERNHARD LUIK
OTTO ROOS
EVALD ja ALLY TIMUSK

KIRIKLIKKE TEATEID

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL

Pühapäeval, 20. aprillil kell 10.15 PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 JUMALATEENISTUS. Kõneleb pastor Märt Vähi Fredrictonist. Laulavad Jaan ja Kalle Medri.

Kell 18.00 VÄLISMISJONI ÕHTU, Fred Peipmani elamusi ja valguspilte Uus Guinea misjonipõllult. Laulab Silvia Martin.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Pastor Allan Laur
141 Clark Ave. Unit #30
Thornhill, Ontario
L3T 4P6
Tel. 889-8173

Neljapäeval, 17. aprillil kell 7.30 õ. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Märt Vähi. Laulab kvartett.

Laupäeval, 19. aprillil kell 7 õ. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Märt Vähi. Laulab Baptisti Koguduse noortekoor Charles Kipperi juhatusel.

Pühapäeval, 20. aprillil kell 1.15 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja täiskasvanuile. Kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Märt Vähi. Duett lauludega. Esinevad Raul Pumber ja Ülo Lindström. Klaveril Charles Kipper.

Teisipäeval, 22. aprillil kell 7 õ. PALVEÕHTU.

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
Praost E. Lepik. Tel. 1-519-941-4309
RR 5. Orangeville, Ontario

Pühapäeval, 20. aprillil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib ja jutlustab preester E. Lepik. Laulab koguduse laulukoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto
Tel.: 698-7977 või 766-7853
Sherbourne allmaaraudteejaam on kiriku kõrval.
Õp. O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough

JUMALATEENISTUS on pühapäeval, 20. aprillil kell 3 p.l. Jumalateenistusele järgneb koguduse loterii kiriku saalis. Naisringi poolt on korraldatud einelaud.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis, telefon 921-9417.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 20. aprillil JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Jutlustab külalisõpetaja Heino Laaneots Montrealist.

Pühapäeval, 27. aprillil koguduse aastapäeva JUMALATEENISTUS kl. 4 p.l. Laulab koguduse segakoor. Kohvilaud.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik, Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
901 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478

Pühapäeval, 20. aprillil kell 4 p.l. koguduse nõukogu KOOSOLEK. Kell 5 p.l. JUMALATEENISTUS ja PÜHAPÄEVAKOOL. Jutlustab õp. T. Vaga. Järgneb koguduse täiskogu korraline koosolek. Kõik leeritatud koguduse liikmed palutud.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal neljapäeval kell 18.00—19.30 omas kodus 501 Davisville Ave., Toronto, ning iga esmaspäeval kell 18.00—19.00 Hamiltoni kiriklas, 3 Mapleside Ave., Hamilton, tel. 527-0410.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 20. aprillil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad: H. Sepp ja jutlustaja E. Saraoja. Lauluettekandeid.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5807
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 20. aprillil kell 11 hom. jutlustab Vancouveri õpetaja Toomas Vaga.

Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Leereelsed kell 11 hommikul.

ÕNNE LAIKVE LAULUKONTSERT pühapäeval, 20. aprillil kell 6 õhtul. Kaastegevad Peetri koguduse muusikastipendiaatide orkester ja lauluansambel. Pääsmeks kirikukorjandus.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 27. aprilil kell 11 hommikul. Laulab Noortekoor Lootus Rosemarie Lindau juhatusel.

LEERILASTE ÕNNISTAMISE JUMALATEENISTUS pühapäeval, 4. mail kell 2 p.l. St. Pauli kirikus, 227 Bloor St. East. Esineb leerinoorte koor Margit Viia juhatusel.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kell 6—8 õhtul.

Eesti arst valvekorras

19. ja 20. aprillil
dr. R. Vanaselja 921-7777
26. ja 27. aprillil
dr. A. Mae 493-7231

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja selsab eesti ühiskonna teenistuses.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ö 489-8002

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas — 1 a. $27.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00. USA-sse — 1 a. $29.00, 6 k. $15.50, 3 k. 9.50. Ülemeremaadesse — 1 a. $33.00, 6 k. $17.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $16.50, 6 k. $8.25. Lennupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $32.75, 6 k. $16.40.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

Maria Koppermann

IN MEMORIAM

1. aprillil sulges oma silmad igavesele unele Maria Koppermann. Ta suri Stokholmis 97 a. vanaduses.

Jääb alaliseks meelde meie esimene kohtumine Stokholmis 1971. a. kevadel, kus Maria Koppermann esines sealses Naisseltsis ettekandega oma Siberis veedetud aastadest. Unustamata mulje jättis ta väikesekasvuline kuju, ta suured hingestunud silmad ta kaugele kõlav hääl, ta terav mõistus ja loogiline jutt. Nii sügava mulje jättis ta ilma kireta ja ilma süüdistusteta faktide esile toomine kui ta rääkis oma 12. kannatusaastast Siberis. Igast ta lausest paistis välja ta sügav usklikkus ja optimism ja võime leida inimlikkust ja headust isegi oma vaenlaste juures . . .

Ta oli kui elav tunnistja sellest hauatagusest Siberist kuhu kümneid tuhandeid küüditatuid eestlasi jäljetult kadunud on.

Kui I Ülemaailmsete Eesti Päevade juhatus talle ettepaneku tegi Päevadest osa võtta, oli ta oma kõrgest vanadusest hoolimata, sellega nõus... ja kui üle 10,000 eestlase kogunes vabadusnõudeks raekojaplatsile, seisis Maria Koppermann kogu selle pika tseremoonia kestel poodiumil, olles nende esindaja, kes olid igavesti vaikinud Siberi tühimaadel ja olles elav tunnistaja, kes koputab läänemaailma südametunnistusele . . .

Ja, elu polnud teda hellitanud. Ta jäi leseks 1937. a. Kasvatas üles oma 3 last ja pidas edasi väikest äri. Kui venelased Eesti okupeerisid, tunnistati Maria Koppermann kapitalistiks ja saadeti 1940. a. Siberisse... Sealt pääses ta tagasi kodumaale 1947. a. ja saadeti uuesti Siberisse 1949. a. Peale teistkordset Siberis viibimist sai tagasi kodumaale 1956. a. Sealt pääses Rootsi sugulaste abiga 1956. a. Oma elamustest Siberis andis välja raamatu „Minu 12 aastat Siberis".

Jäägu meile eeskujuks ta raudne tahtejõud, ta inimlik headus ja optimism.

M. L-o

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

KUHU MINNA?

☆ **Reedel, 18. aprillil Pärnumaalaste Seltsi kevadpidu Tartu College'is algusega kl. 7.30 õ.**

☆ **Pühap., 20. aprillil Pensionäride Klubi loterii Eesti Majas algusega kl. 12 p.**

☆ **Pühap., 20. aprillil Helmi Hermani kunstinäitus Eesti Majas kl. 11—10 õ.**

☆ **Pühap., 20. aprillil sopran Õnne Laikve kontsert Peetri kirikus algusega kl. 6 õ.**

☆ **Pühap., 20. apr. välismisjoniõhtu Baptisti kirikus algusega kl. 6 õ.**

☆ **Neljap., 24. aprillil Aiandusklubi loeng — A. Haavaniit „Floridast tagasi Kanada kodu aeda". Algus kl. 8 õ.**

☆ **Laup., 26. aprillil Hamiltoni Eesti Seltsi 30. aastap. juubelikontsert First Place auditooriumis, 350 King St. East, Hamilton. Algus kl. 7 õ.**

☆ **Pühap., 27. aprillil Aino Kure klaveristuudio õpilasõhtu Tartu College'is algusega kl. 12 p.**

☆ **Pühap., 27. aprillil Helmi Betlemi ja Lembit Avessoni vaimulik kontsert Peetri kirikus algusega kl. 6 õ.**

☆ **Pühap., 27. aprillil kuni 10. maini Timmase uued tööd Gustafsson Gallery, 303 Main Str. N. Brampton, Ont.**

☆ **Teisip., 29. apr. Pensionäride Klubi tervisvõimlemise ringi pärastlõuna kohv Eesti Majas algusega kl. 3 p.**

☆ **Laup., 10. mail „Kungla" rahvatantsijate Maiball Furlane Klubis, 7065 Islington Ave. algusega kl. 6 õ.**

Aksel Salumets 60 a.

17. aprill on tema päev. Aksel pärineb Mulgimaalt, kus tema noorusaeg möödus kaunis Viljandis ja kust pärit tema kaasagi. Viljandi Poeglaste gümnaasiumis õppides tegeles ta skautidega ja jätkus aega orkestris mängida. Siis saabusid rasked ajad ja kõik ilus hävines.

Esimese punase aasta möödumisel tõmbas Aksel selga sõdurikuue, tehes läbi rindevõitlused kuni sõja lõpuni. Neis võitlustes hinnati korduvalt tema juhiomadusi nii aukraadides kui ka märkides.

Peale sõda alustas ülikoolis õppimist, kuid katkestas selle töölepinguga Ontario kullakaevanduses. Asudes Torontosse, jätkas ta poolelijäänud õppimist ja lõpetas ülikooli ehitusinsenerina. Järgnes kakskümmend aastat loovat tööd peainsenerina ühes Kanada suuremas ehitusinseneride firmas, kus tema juhtimisel ja järelvalvel kerkisid üle riigi rida ülikoolide ja suurettevõtete hooneid. Need ehitused kõnelevad tema inseneri võimetest ja edust. Lähenedes oma 60-le, tõmbus ta tagasi sellest pingerikkast ja vastutavast tööst, jätkates oma elukutset nõuandva ehitusinsenerina omanimelises firmas.

Ei saa vaikides mööduda Akseli tegevusest meie eesti ühiskonnas. Seda alustas ta skautluses, kus teda mäletakse „Müristaja" nime all. Edasi on ta kaasa löönud Eestlaste Kesknõukogus (Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogus), olles seal valvel, et ei kahjustataks Eesti vabadusvõitluslikku tegevust. See on aeg, kus Akselit tuntakse poliitilise võitlejana.

Mäletame 1964. a. sügist, mil Torontos toimus ko-eksistentsi sissemurre ja sellele järgnesid aastad, mis viisid eestlaste poliitilised vastuolud kohtu ette. Aksel toimis neil aastatel muistse Rooma rahvatribuunina, kus oma sõnavõttudes päris ja näitas suunda. Tema eestvõtmisel toimus Eesti Rahvuslaste Kogu ja ajakirja „Rahvuslase" asutamine, kus käsitletakse eesti rahvuspoliitilisi ja ideoloogilisi küsimusi. See ajajärgi on toonud temale palju sõpru, kuid rohkesti ka poliitilisi vastaseid, kõnelemata meie vaenlasest.

Akselit tunneb meie pagulasühiskond hea kõnemehena nii aktustel kui ka poliitilistel kõnekoosolekutel, kus tema sõna jääb alati peale. „Meie ei kompromissita kommunistidega ega nende käsilastega. Meie ei kummarda okupatsioonivõimu esindajaid. Meie lähme oma kodumaale siis, kui Eesti on vaba ja siis, kui saame minna sinna kuhu tahame ja rääkida kellega tahame. Meie usume eesti rahva elujõusse ja Eesti Vabariigi taastamisse."

Need on Aksel Salumetsa rahvuspoliitilised tõekspidamised Eesti Rahvuslaste Kogu esimehena. Oleme temale uhked. Selleks jätkuvat jõudu!

Ülo Jürima

Kaminameister Arthur Tali suri Brüsselis

Arthur Tali sündis 30. nov. 1905 Tallinnas ja suri pikaldase raske haiguse järele 19. veebruaril Brüsselis.

Juba Eestis oli tema lemmikharrastuseks skulptuur ja rakenduskunst. Skulptuuri ja portretistina on ta hiljem jäädvustanud ka paljuid Belgia eestlasi. Eestis, Tallinnas Vabadusplatsi juures tegutses ta oma töökojas majapidamise sisustuse, peamiselt keskkütte ja veevärgi alal.

Majanduskriisi aastail asus ta 1930 Belgiasse, kus rajas hiljem kaminatööstuse, mille ettevõtjana töötas 25 aastat.

Sõja lõpufaasil Belgiasse kogunenud ligemale 300 eesti sõjavangi ja noore abistamiseks alustas A. Tali Belgia Eesti Komitee (hilisem Belgia Eesti Selts).

Vangilaagrist vabanenuile muretses A. Tali mitmele tööd, eeskätt oma ettevõtte juures.

Tema ettevõtte külastamisel torkasid kohe silma Brüsseli kesklinnas 2 suurt äri-vaateakent mitmete kaminatüüpidega, kus hõõgusid küttekehad. Sedasama võis näha ka tema avarates vastuvõtu bürooruumides, gaasi ja elektri seadeldustega.

Täpsed joonised, kavandid ja eelarved töötas välja A. Tali ise.

Ulatuselt esineb A. Tali kavandatud kaminaid Belgias; ka Hollandis, Prantsusmaal ja Saksa piirimaadel. Oma 25 aasta kestel on ta välja lasknud rohkem kui 100 kaminat aastat. Kõrgpunkt olnud 1960—1965 aastail.

Tõhusaks abiliseks on olnud aastaid pikki ka tema abikaasa Anja, eriti büroo ja arvestusülesandeil.

Muide oli kadunu ka suur laulumees. Tema organiseerimisvõimed Belgia Eesti Komitee, hiljem Eesti Seltsi raamides neil aastail olid märkimisväärsed, eesti rahvuskultuuri suureks tõukeks, seda ka rahvatantsu, lavakunsti, näituste ja muudel aladel. See kõik aitas suuresti ka eesti ja eestlaste tutvustamiseks Belgias ja ümbruskonna maades.

Herbert Michelson

Austraalia kroonika

PUNAARMEE ANSAMBLI NURJUNUD PROPAGANDAREIS

Punaarmee laulu- ja tantsuansambli külaskäik möödunud aasta oktoobris oli vilmaseks ulatuslikuks ürituseks kultuurilise ja teadusliku koostöö alal Austraalia ja Nõukogude Liidu vahel. Võrdlemisi tihe sellelaadiline koostöö lõppes järsult Austraalia valitsuse reaktsioonina Afganistani okupeerimisele Nõukogude Liidu poolt.

Keelu alla on pandud mitte üksnes koostöö kultuuri ja teaduslike uurimiste alal, vaid on kehtestatud ka terve rida muidki repressioone, nagu näiteks Austraalia sadamate sulgemine Nõukogude Liidu okeanograafiliste uurimiste ja turismi laevadele, loobumine ühistest ettevõtetest kalanduse alal, ametiühingute tegelaste vastastikkuste külaskäikude keelustamine jne. Kui kauaks need keelud jõusse jäävad, on iseküsimus. Igatahes terve rida keelde ekspordi alal, mis esialgu kehtestati, on juba tühistatud.

Kuna Punaarmee laulu- ja tantsuansambel on sedapuhku olnud kultuurilise suhtlemise luigelauluks, ei ole vast üleliigne peatuda mõne sõnaga selle ürituse juures.

Nagu see on üldiselt teada, selle ansambli külaskäigule eelnes pikemaaegne äge vastuseis, kuna mitmed ringkonnad Austraalias, eelkõige aga ikestatud rahvaste organisatsioonid, püüdsid teha kõik, mis võimalik, et vältida seda külaskäiku.

Asi lõppeski näiliselt külaskäigu pooldajate võiduga ja vastaste kaotusega, kuna see laialt reklaamitud külaskäik sai viimaks teoks. Kuid nagu mõnes muuski asjas minevikus, Nõukogude Liidu propagandameistrid tegid vale arvestuse, alahinnates vastureaktsiooni. Asi kujunes tegelikult selliseks, et ansambli külaskäik kutsus esile niivõrd ulatuslikke ja ägedaid vastuaktsioone, kaasa arvatud massdemonstratsioonid igas keskuses Austraalias, kus kontserdid toimusid, et ikestatud rahvaste, nende hulgas ka Balti riikide probleem, pääsis uue värskusega Austraalia avalikkuse ette. Kuna ansambli ringreis kestis mitu nädalat, oli see problem kummitamas avalikkuse ees sama kaua. Kavatsetud propagandaline triumf kujunes nii fiaskoks, mis tõenäoliselt mõjus silmi avavalt ka ansambli koosseisule.

☆

Teatavasti tunnistas hiljuti Uus-Meremaa valitsus Nõukogude Liidu saadikut Sofinskit persona non grata'ks ja käskis tal ajaviitmatult lahkuda Uus-Meremaalt. Põhjuseks olevat olnud see, et Sofinski andis isiklikult üle Sotsialistliku Ühenduse Erakonnale, milline on sisuliselt Moskva sõiduvees olev kommunistlik partei, suurema summa raha toetusena Nõukogude Liidu poolt.

Et Moskva toetab rahaliselt seda erakonda, ei olnud kellegi saladus, kuid seekord saadi tõendus selle kohta, et asjasse on mässitud saadik isiklikult. Seda arusaadavalt eitasid niihästi saadik kui ka erakonna tegelased, kuid niipea kui sai teatavaks, et valitsuse käsutuses on toetusraha ülesandmise episoodi helilint, jäid protesteerijad kohe vaikseks. Saadikul ei jäänud muud üle, kui lahkuda kiires korras, ja ta tegi seda ähvarduste saatel, vihjates möödapääsematuile retaliatsioonidele oma valitsuse poolt.

Ainsaks seniseks retaliatsiooniks aga oli see, et Uus-Meremaa saadikul Moskvas (kes niikuinii pidi sealt varsti lahkuma uuele kohale asumise tõttu) kästi otsemaid oma asjad kokku pakkida ja tema asemele juba ennemalt määratud uus saadik tunnistati vastuvõtmatuks. Kaubanduslikud suhted aga, mis on Nõukogude Liidu ja Uus-Meremaa vahel väga elavad ja Uus-Meremaale väga olulised, käivad segamatult edasi.

☆

Nõukogude Liidu saadiku kohale Canberras asus senise Soldatovi asemele Moskva välisministeeriumi ametnik Nikolai Sudarikov. Saadikute vahetus toimus laiale avalikkusele peagu märkamatul viisil.

Varsti aga levisid kuuldused, et uue Nõukogude Liidu saadiku näol on tegemist endise prominentse NKVD tegelasega, kes on osa võtnud kindral Ivan Serovi käealusena massküüditamiste läbiviimisest Balti riikides ja on ka tegev olnud Krimmi tatarlaste, kalmõkkide ja veel teistegi rahvaste deporteerimisel.

Asja ümber tekkinud ebameeldiva kõmu tõttu Nõukogude Liidu saatkond Canberras esines dementeerimisega, mida anti edasi ABC ringhäälingu uudistes. Ringhäälingu sellekohase teate kohaselt Nõukogude Liidu saatkond Canberras olevat teatanud, et uue saadiku N. Sudarikovi kohta on mõnede ringkondade poolt lansseeritud kuuldusi justkui ta oleks endine NKVD ametnik ja justkui ta oleks osa võtnud küüditamistest Balti riikides.

Kui saatkonna õiendus täpselt edasi anti, võib kujutleda, et vastav ametnik võis küll sauna saada. Igatahes ei läinudki kuigi palju aega mööda, kui saatkonda saabus Moskvast uus „spokesman", kes korralikult räägib inglise keelt ja kes võttis suhtlemise ülesandeid uudiste meediumitega kohe üle.

L. Trett

Saksamaal suri kol. Rebase lesk

GEISLINGEN (M. E.) — Saksamaal, Friedbergi vanadekodus suri 3. aprillil kol. A. Rebase lesk Agnia Rebane, sünd. 30. märtsil 1907 Viru-Nigulas. Tal amputeeriti hiljuti gangreeni tõttu ka teine jalg.

Lahkunu matusetalitus peeti 9. apr. Augsburgi läänekalmistu kabelis. Samal kalmistul puhkab ka neli a. tagasi surnud kol. Rebase põrm. Matusetalituse pidas õp. Hugo Jaanus.

-kk

Prof. Jüri Danielile „Life Style Award"

Alates 1977. aastast on Kanada Valitsuse Tervishoiu ja Heaolu Ministeeriumi poolt välja antud eriline üleriiklik auhind nendele, kes on mingil moel aidanud kanada rahva elu stiili muuta tervislikult paremuse poole.

27. märtsil anti Ottawas Parlamendi Hoones välja 21 „Life Style Awardi" ja üheks tunnustava auhinna saajaks oli Toronto Ülikooli eestlasest kehalise kasvatuse osakonna dekaan prof. Jüri Daniel, kellel 12. aastane vabatahtlik töö Kanada Punases Ristis on leidnud ilusa rahvusliku tunnustuse. Viimasel kahel aastal on ta töötanud üleriiklikult „Water Safety Research and Development Committee" esimehena ja viimasel ajal juhtinud „Safety Service" osakonda. Tema teeneks loetakse ka igasuvesed 5 päevased tervishoidlikud loengud, mis said alguse YMCA juurest, kus käsitatakse elustiilide muutumist paremuse poole.

Ujumissport on peale teiste spordialade Danielide perekonna suurimaks huvialaks. Juba vabal kodumaal oli Jüri Daniel ujumises kolmel aastal Eesti meistriks. Poeg Jüri on astunud isa jalgadesse ja on olnud Kanada meistriks. Isa kahe pojaga kuuluvad korp. Vironia perre.

Prof. Jüri Daniel on olnud Toronto Ülikooli õppejõud alates 1962. Viibib praegu Toronto Ülikoolist aastasel „sabbastical" (puhkusel).

Aiandusklubi teateid

Märtsis esinesid Toronto Eesti Aiandusklubi kokkutulekul Barrie juures oleva Bray's Garden Centre omanikud geoloog Lia Hess ja maastiku-arhitekt Erik Hess teemal „Mullasegud ja taimede kasvatamine". Kokkutuleku avas ja lektorid tutvustas klubi esimees M. Lepik. Abielupaar Hess'id esitasid rikkalike valguspiltide saatel huvitava loengu. Anti üksikasjalik pilt seemnete külvist kastidesse, noorte taimede istutamisest kastidesse, karpidesse jm. Seemnekülviks kasutatakse mullasegu, mis koosneb 50% turvast, 25% perlitest ja 25% vermiculatest, millele lisatakse mikroelemente. Üldtarvitatava mullaseguna kasutatakse mullasegu, mis koosneb ühest osast steriliseeritud mullast, ühest osast turvast ja ühest osast perlite ja vermiculate segust (pool ja pool). Demonstreeriti kaunilt õitsevaid pelargooniumeid ja nn. patio tomateid. Saalitäis aiandushuvilisi võttis loengule järgnenud arutlusest elavalt osa.

E. Kuris informeeris saabuval suvel Montrealis Expo väljakul ja hoonetes toimuvast rahvusvahelisest aiandusnäitusest nn. FLORALIES 1980. Esialgselt on sellest osavõtjatena registreerinud 29 riiki. Sisemine näitus toimub 17. kuni 29. maini 1980 ja väline algab 31. mail ja kestab kuni 1. septembrini 1980. Siin on aiandushuvilistel harukordne võimalus külastada esmakordselt Kanadas toimuvat rahvusvahelist aiandusnäitust Floralies 1980. Ka selgus, et Ümbruskonnaministeerium on keelanud võsa ja umbrohtude hävitaja (Brush killer) 2,4,5-T kasutamise. Ainult erilubadega võidakse kasutada senised ladude tagavarad.

M. Lepiku ja M. Sarapuu poolt oli osa ruumist dekoreeritud kaunite lilledega. See tõstis esile tulevikus aiandusnäituse korraldamise küsimuse. Selline näitus oleks arvatavasti esimeseks aiandusnäituseks, mis korraldatakse väljaspool kodumaad. Kui leidub küllaldaselt väljapanekutest osavõtjaid on mõeldav sellise näituse korraldamine. Asjast huvitatuil palutakse võtta kontakt klubi juhatusliikmetega. Järgmise klubi üritusena toimub 24. aprillil loeng, kus on lektoriks A. Haavaniit ja teemaks. „Floridast tagasi Kanada koduaeda". Augustis on klubil kavatsus külastada ühte eestlase puuviljafarmi, üksikasjad selguvad hiljem.

EKs.

Nihitsa veste

SELLEST ISSANDA LOOMAAIAST

MOSKVA. Nagu teatas nõukogude spordiminister, korraldatakse olümpiamängud Moskva asemel Kabulis. See võimaldab kapitalistlike riikide spordifunktsionääridel tutvuneda kohapeal nõukogude rahuarmastuse ja praktilise pingelõdvendamisega.

HAMBURG. Saksa jäähokimängijad ja jalgpallipublik tohivad sisemaal peetavate võistluste puhul kanda ja kasutada tulirelvi, kuna asja kätega selgekstegemine kuulub kiviaegsete igandite hulka ning on vääritu ühele kõrge arenguga tööstusriigile.

TEHERAN. „Üliõpilastest" valvemeeskond USA saatkonna ees vahetatakse välja, teatas Aja Tola Poo Risti. Põhjusena nimetati asjaolu, et paljud „studioosused' 'ei tunne kella, mistõttu vahtkondade vahetamisel on esinenud kahetsusväärseid käsikähmlusi ja isegi tulevahetusi.

PENTAGON. USA-s ei tule sunduslikku väeteenistust, kinnitas kaitseministeeriumi tööstija rahvusvahelisel pressikonverentsil. Tänu naissoldatitele ja do it yourself meetodile kasvab sõjajõudude arvuline tugevus loomuliku iibe tagajärjel nagunii rohkem kui õigus ja eelarves ette nähtud.

ROOM. „Mehed pole enam mehed," kurtis itaalia sibirjakkide häälekandja „Bandito Rosso" ühes märtsikuu unmbris. Selles konstateeritakse kahetsusega tõika, et 30. veebruaril polevat Itaalia territooriumil esinenud ainsatki poliitilist mõrva ega hõivamist. „Sotsialistlik valvsus on mage," möönab ajaleht nördinult.

HEIDELBERG. Oma tudengipõlve 30 a. juubelit tähistas siin 56-aastane plaatinrebane ja korporant Karl Heinz Saudumm. Ühele bulvaarilehele antud intervjuus teatas härra tudeng, kes pole muide veel ainsatki eksamit sooritanud, et ta kavatseb taotleda riigipensioni teadusele pühendatud aastakümnete eest.

VILJANDI. Jämejalas asuva Leonid Brezhnevi nimelise seakasvatuse kolhoosi „natshalnik" Pjotr Sukinsõn oli 1. aprilli ennelõunal kaine, teatas „Rahva Hääl".

GENF. Järgmine taliolümpiaad peetakse Havanna linnas Kuuba saare peal, otsustas rahvusvaheline olümpiakomitee. Konverentsiks kokkutulnud taadid võtsid selle otsuse üksmeelselt vastu. Havannas olevat talispordiks ideaalsed tingimused, eriti ideoloogilises sektoris, kinnitas lord Villanina.

BRÜSSEL. Euroopa majandusliit kinnitas oma solidaarsust USA-ga ega müü enam võileiva hinna eest võid nälgivale Venemaale. Selle asemel ta kingib 12.000 tonni võid sovettidele, sest ega kinkimine pole kaubandus.

PARIIS. Prantsuse sportlased sõidavad ilmtingimata Moskvasse. Oma otsust põhjendavad spordifunktsionäärid sellega, et väiksema konkurentsi puhul on „Grand Nationi" atleetidel ehk väljavaateid ühe olümpiapunkti saamiseks, mis normaalsetes tingimustes on seotud ülesaamatute raskustega. Pealegi on seal võimalus tutvuneda kuulsusrohkete lahingupaikadega aegadest, mis Prantsus Moskvas käis.

STOKHOLM. Esto-80 korraldamise vastu esitas terava protestnoodi Vietnami suursaadik Stokholmis Vang and Kong. Tuhanded külmad sõdalased rikuvad Rootsi neutraalsust ning ohustavad rahu Kagu-Aasias, toonitatakse protestis.

ERIVAN. Siinne ringhääling kuulutas välja võistluse küsimusele teemal „Kes on pingelõdvendajad läänes?" Esimese auhinna (25 a. puhkust Vorkuta kuurortdis) sai eestlane Madis Müdistaja, kes saatis vastuse: „Poliitilised vaglarauad ja riigimehe atrapid". Auhinda ei saadud üle anda, kuna eestlane oskas jäädа anonüümseks.

Venelased kasutavad napalmi Afganistanis

STOKHOLM (M. E.) — Läänes levivaid kuulujutte, et venelased kasutavad Afganistanis napalmi on kinnitanud ka vene ohvitserid Tartu ülikooli sõjalise õpetuse kateedrist. Nimelt on nad Nõukogude vägede sellealase tegevusega hoobelnud üliõpilaste ees loengutel, toonitades, et kontrevolutsionääridest jagu saamiseks kasutatakse kõiki vahendeid, sealhulgas napalmi ja „muud".

Viimasel ajal on tulnud teateid närvigaasi kasutamisest.

Lisaks on venelased uputanud 1500 noorukit ning osa vastupanijaid kaljudelt alla visanud . . . nagu kinnitab „Christian Science Monitor".

J. L.

Kasulik teada:

Ontario „Tax Crediti" tagasimaksud

Abielulised ja üle 65 aasta vanad, kes said vanadusepensioni 1979 aastal peaksid alati täitma mõlemad tulumaksulehed et saada osa Ontario valitsuse poolt tagasimakstavatest summadest. Kuigi ainult üks abielupool on õigustatud „Pensioner's Tax crediti" $110.—, tagasimaksuks saab ka teine abielupool tagasimaksu tulumaksulehe täitmise korral kui tal tulumaksu alla minevat sissetulekut ei ole. See on $43.10 mis on niinemetatud „Sales Tax Credit".

Iga isik, kes elas 31. detsembril 1979 Ontarios on õigustatud „Tax Credit'it" saama. See tähendab seda, et isik kes elab Ontarios, kuigi ta pole töötanud Kanadas on seda õigustatud saama. Tarvitseb vaid täita tulumaksuleht.

Ontario valitsusel on avatud büroo, kus antakse nõu tulumaksutagasimaksude kohta 18-s erikeeles. Tarvitseb vaid küsida tel. 965-8470.

Eesti raadio Stokholmis lõpetas

STOKHOLM (M. E.) — Neljapäeval, 3. märtsil anti eetrisse viimane eestikeelne lähiraadio saade Stokholmi Eesti Ühingult raadiokaupmehe Kaj Ringi stuudiost. Omanik ütles saadete tegemise võimaluse üles, kuna „aetavat liialt poliitikat ning tehtavat Nõukogudevastast propagandat". Raadio olevat tema sõnade järgi mõeldud vaid meelelahutuseks. Kaj Ring oli hiljem eriti pahaseks saanud telefoniintervjuude peale, mis lindistatud ühenduse ajal Eestiga. Samaaegselt püüti neid lõpetada ka Eestis (telefoni väljalülitamisega).

Stokholmi Eesti Ühing loodab nüüd lähiajal leida uued ruumid ja saateid eestlastele jätkata.

NALJAD

Praha tänaval vestlevad kaks parteiliiget — mõlemal pugemisordenid rinnas. Üks jutustab:

„Olen kuulnud, et ameeriklased on leiutanud uue sõjagaasi. See paneb vastase sõjaväe ja kogu riigi elanikud magama. Alles sõjavägi äratab nad ülesse." Teine kobab ehmunult oma rinnamärki ja ütleb:

„Siis ei ole meiesugustel väljavaateid eluga pääsemiseks."

☆

Kirikhärra kõnnib külatänaval, kus kaks poisiklutti teevad üksteisele mingit tüliküsimust kätega selgeks. Õpetaja noomib:

„Kas teie ei tea, et ka vaenlast peab armastama?"

„Seda küll, aulik kirikhärra," vastab suurem poistest. „Aga see siin pole mu vaenlane, vaid noorem vend." Ja annab vennale paraja tulise vastu kõrvu.

☆

Pastor küsib kooliklassilt:

„Kuidas nimetatakse inimest, kes armastab palju rääkida, aga keegi ei tunne tema jutu vastu huvi?"

„Kirikhärra," vastab väike Juhan.

☆

Abielutüli. Naine näägutab:

„Mu esimene mees oli Vabadusristi kavaler ja mis oled sina?"

„Arg mees poleks sinuga julgenud abielluda."

☆

Tõusikuproua pargib auto Pisa torni kõrvale. Jalutuskäigult naasnud mees hurjutab:

„Millal sa saad autosõitmise selgeks? Nüüd oled juba torni viltu sõitnud."